

Naročnina
za državo SHS:
za celo leto naprej Din. 120—
za pol leta " " " " " 60—
za četrt leta " " " " " 30—
za en mesec " " " " " 10—
za inozemstvo:
celoletno . . . . . Din. 216—
mesečno . . . . . " 18—
Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji . . . Din. 15—
v inozemstvu . . . " 35—
Posamna štev. 75 par.

SLOVENEK

Cene inseratov:
Enostopna petlinna vrsta malih
oglasil po K 4— in K 6—
veliki oglas nad 45 mm vs-
tine po K 8—, poslana list-
ke po K 12—.
Pri večjem naročilu popust.
Izbija vsak dan izvenredni
ponedeljki in dneva po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.
Mesečna priloga: Vestnik SKSL.
Poština plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne bran.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglas,
zagreb 39.011, sarajev 7593, praške in dunaj. 24.797

Slovenski »Panama«.

Severno Ameriko veže z Južno Ameriko ozek pas suhe zemlje. Ta pas se imenuje Panama. Morski zaliv, ki se tam globoko zajeda v suho zemljo, se imenuje panamski zaliv. Mogoče leži tam kje na obrežju tudi kakšno mesto, ki se imenuje Panama, ali pa imajo tam tudi kakšno republiko istega imena. Odkod prihaja ime Panama se sicer ne vé, ker ni še ugotovljeno, ali imajo »panama«-slamniki ime od mesta Panama ali pa mesto po njih.

Panama je torej ozek pas zemlje med Atlantskim in Tihim oceanom. Podjetni ljudje so hoteli pred mnogo leti ta ozek pas prekopati, da se izognejo dolgemu ovinu okoli cele Južne Amerike. Stvar ni bila neizpeljiva, vsaj je dokazal inženir Lesseps, zgraditelj suškega prekopa, da preseke ozkih suhih spojev dveh kontinentov niso nemogoče.

Toda iz velikopoteznega podjetja, kakor ga je bil zasnoval slavni Lesseps, je nastal nečuden velekapitalistični in borzijski škandal. Tak škandal, da še danes imenujemo sleparije te vrste na kratko: panama.

Tudi koncem svetovne vojske je v armadi oživela beseda »panama« in prišla do svoje veljave. Če je srečal n. pr. v zasednem delu Italije častnik ali pa infanterist svojega tovariša na potu in ga vprašal: Kam pa greš? — mu je ta v 99 izmed 100 slučajev odgovoril: »Ich geh' »Panama« machen« — t. j. grem za umazanimi kupčijami. In leta 1918 je »Panama machen« doživel svoj neslavni konec.

Z letom 1918 je bilo sicer konec brezštevilnih »panam« v armadi, ni pa jih bilo konec v »pozadini«. Tudi v Sloveniji ne.

Kakor povsod drugod, se je razpaslo tudi v Sloveniji verižništvo, rojeno iz pohlepa po denarju in po naglem obogatitju. Kadar pa slavi Mamon svoje orgije, najde vedno kak plašč, za katerega se skriva. Pri nas se je skrival za plašč narodnostnega navdušenja, ki je zavladalo po vsej Sloveniji koncem leta 1918.

V tistih težkih dneh, ko je ves narod stal kljub svoji narodnostni oopenosti pred temno bodočnostjo, so se našli na naši zemlji ljudje, hladni računarji, ki jim je bil narod deveta briga, devetkrat Bog pa jim je bil — denar, denar in zopet denar!

Kdo so bili ti ljudje?

Včeraj se je vršil občni zbor velikega denarnega zavoda ljubljanskega (sedaj centrala v Belgradu), Jadranske banke. Na občenem zboru tega svojčas za mladoliberalno kliko politično velepomembnega zavoda, je podal sedanji ravnatelj g. Kamenarović upravnemu svetu poročilo, iz katerega posnemamo sledeče točke:

Popuščenje v disciplini. — Odpusti iz službe.

»Popuščenje v disciplini in krnjenju načela zdravega poslovanja — to zlo, ki se skriva pod nedolžnim izrazom »vojna psihiza« — se je bilo vgnezdilo tudi pri nas, toda potrebno je bilo, da se je odstrani za vsako ceno, ker bi moglo sicer imeti za zavod najhujše posledice.

Radi tega smo se morali odreči gotovim našim sodelavcem iz prejšnje dobe, primorani pa smo bili tudi, da nekatero odstranimo. Med poslednjimi sta bila gg. Praprotnik in dr. J. Kavčnik, ki sta nam na našo zahtevo dala obvezno pismeno izjavo, da se brez našega predhodnega dovoljenja ne bosta bavila z bančnimi posli. Edina svrha tej naši zahtevi je bila, da preprečimo, da se z javnim kreditom in z javnimi prihranki bavijo osebe, ki jih v to ne moremo smatrati kot poklicane. V zemlji siromašni na kapitalu, kakor je naša, tvorijo kredit in štedenje temeljni kamen narodnega blagostanja, vsled česar ni vseeno, kdo upravlja to javno premoženje in na kakšen način, izkoriščujoč pri tem okolnost, da je bil upravitelj zavoda, ki cenil svoj dober glas in svoje pošteno ime.«

»Elementi.«

»In vse bi ostalo pri tem, ako bi gotovi nepoznani elementi ne bili intervenirali v nameri, da se na vsak način obdrži odstranjeno osobje in obnovi stara praksa izrabljanja zavoda v strankarske in osebne

— mnogokrat umazane — svrhe. Ker je uprava zavoda enostavno odbila vsako nemestno intervencijo, so nam omenjeni elementi, da rabimo njihov lastni izraz napovedali »boj«, identificirali sebe z neko politično stranko in predstavili neinformiranemu občinstvu naše pravilno postopanje kot sovražni nastop zavoda naprav omenjeni politični stranki.

Med omenjene elemente uvrščujemo v prvi vrsti gg. dra Žerjavo in A. Kristana, bivšega ministra ter njihove korifeje. Pripominjamo, da se naša kritika nanaša na delovanje g. dra Žerjava kot politika in narodnega poslanca.«

Dr. Žerjav in g. A. Praprotnik. — »Agro-Merkur-banka.«

»Kot zastopniki neke inozemske paroplovne družbe smo zaprosili pri Ministrstvu za socialno politiko kot pristojni oblasti, koncesijo za prevoz potnikov. Inspektor dr. Drušković, ki vodi dotični oddelek, pa se drzne izjaviti konzularnemu uradniku neke tuje države, da Jadranska banka ne uživa naklonjenosti Ministrstva za socialno politiko in da bi se koncesija lahko dobila, ako bi se zaprosila potom kakega drugega zavoda, n. pr. potom Jugoslovanske Union banke v Ljubljani. (!)

Gospod inspektor dr. Drušković — in to kot predstavnik državne oblasti — pa gre še dalje, mnogo dalje: gre celo v Genovo h glavnemu ravnateljstvu paroplovne družbe Navigazione Generale Italiana.«

»Gospod dr. Drušković v službenem svojstvu inspektora Ministrstva za socialno politiko, izjavlja zastopniku tuje države in inozemske družbe, da namerava Jadranska banka, preje slovenski, toda sedaj pohrvačeni zavod, prenesti svoj sedež v Zagreb; da on, inspektor dr. Drušković kot zastopnik državne oblasti in kot intimni prijatelj g. ministra dr. Žerjava, z obzirom na naše notranje politične razmere in na obstoječi antagonizem med Belgradom in Zagrebom, ne more dovoliti, da se zastopništvo poveri hrvatskemu, zagrebškemu (sic!) zavodu, ki ne uživa naklonjenosti vlade, in da bi bilo tudi v interesu samega inozemskega društva, ako bi ono poverilo zastopništvo in se naslonilo (sic!) na politično banko, ki ima v vladnih krogih velik vpliv, povdarjajoč pri tem čisto nacionalno, pristno belgrajsko Žerjavo-Praprotnikovo, včeraj Marburger-Eskompte, danes Jugoslovansko Union, jutri mogoče Agro-Merkur banko.«

»Kupčija á trois.« — G. Anton Kristan.

Gospod A. Kristan, upravitelj državnega posestva Belje, nam je predlagal ustanovitev trgovske družbe á trois, potom katere naj se z ene strani izkorišča državno posestvo Belje s cenimim nakupom proizvodov, z druge strani pa socialistične organizacije v Sloveniji s kupovanjem teh istih proizvodov od omenjene družbe.

Mi smo odbili to barantijo, toda tudi to smatrajo Kristanovi drugi iz demokratičnih vrst kot sovražni čin napram demokratični stranki in Slovencem.

Koroški svinec. Tehniško-visokošolski fond. Propagandni fond za Koroško.

Kakor smo že omenili, smo odpustili gg. Praprotnika in dr. Kavčnika, današnjega general. ravnatelja, oziroma ravnatelja Slavenske banke v Zagrebu. Med drugim je g. A. Praprotnik zlorabil svoj položaj v zavodu s tem, da je z manipulacijo pri svinu, sekvestriranem od države, oškodoval za nekoliko milijonov. Propagandni fond za Koroško sebi in svojim drugom v korist. To baš v težkih časih pred plebiscitom, ko se je zahteval prispevek za čast slovenske zemlje tudi od najbednejšega siromaka.

S svojimi nadaljnimi manipulacijami s svincom je g. A. Praprotnik prevaril tudi Upravno komisijo tehniško-visokošolskega fonda v Ljubljani za milijonske iznose.

Na posebno drzen način sta se pa gg. A. Praprotnik in dr. Kavčnik okoristila z manipulacijami pri svinu s tem, da sta fingirala kupčijo z imaginarno tvrdo, v to svrhu fingirala korespondenco z isto in s krivimi podpismi prevarila lasten zavod za več milijonov.

V korist obeh je interveniral g. dr. Žerjav, intimni prijatelj g. A. Praprotnika, kakor ga karakterizira sam inspektor Drušković. Ker pa se na intervencijo dr. Žerjava

nismo ozirali, je on tudi to označil kot sovražno postopanje Jadranske banke proti demokratični stranki in Slovencem.

Upravi našega zavoda je bilo priobčeno, da je bil del dobička iz kupčije s svincom namenjen demokrat. stranki. Iz knjig zavoda ni razvidno, da bi se bila demokratiška stranka kot taka okoristila s tem denarjem, kar v ostalem potrjuje tudi izrečna izjava blagajnika pokrajinske organizacije demokratiške stranke. Dognano pa je, da so ta denar dvignili ožji pristaši politike dr. Žerjava, k čemur sta jim pripomogla gg. A. Praprotnik in dr. J. Kavčnik.

To je kratke in skromne izvleček iz uradnega poročila glavnega ravnatelja Jadranske banke v Ljubljani občnemu zboru delničarjev. To poročilo nosi tudi podpis glavnega ravnatelja g. Kamenarovića. Mi si ne moremo predstavljati, da bi mož, ki stoji na tako odličnem javnem mestu, ne vedel, kaj govori, piše in podpiše! Obdolženci sicer izjavljajo, da si bodo poiskali zadoščenja pred sodiščem. To je prav in v redu. Toda tudi g. Kamenarović je mo-

ral vedeti in računati z gotovostjo na to, da bodo šli obdolženci pred sodišče in ravno tako je moral vedeti, da so obdolženci danes silno mogočni gospodje v državi. Če je pa kljub temu sklenil ofenzivo proti njim, mora imeti gotovo močno orožje proti njim v rokah. G. Kamenarović ni navaden huj-skač, ampak ravnatelj enega največjih denarnih zavodov v Jugoslaviji, ki mora vedeti, kaj dela.

Mi smo že zdavnaj prej, še preden je prišel v Jadranski banki do moči in veljave g. Kamenarović, javnost opozarjali na pogubne uplive mladoliberalne klike na ta denarni zavod in naštevati nebrojne grehe tega zavoda, zagrešene v prid malobrojnih klikih na škodo celokupnosti. Takrat smo bili »brezvestni obrekovalci« in »temni elementi«. Včeraj je g. Kamenarović, ki gotovo ni »klerikalec«, dovolj jasno, namreč z imeni, javnosti pokazal, kdo so tisti »elementi«, ki se tako ponosno imenujejo »državotvorne«. Kako jih bo imenovala javnost sedaj? Ali jih bo imenovala »solk« ali »svinec« Jugoslavije?

Seja narodne skupščine.

MINISTER MARINKOVIĆ ZA FAŠISTE. — ZBORNICA BREZ KVORUMA.

Belgrad, 27. maja. (Izv.) Seja narodne skupščine je bila otvorjena danes ob dvanajstih. Ko so razni ministri odgovorili na kratka vprašanja, ki so brez posebnega pomena, je odgovarjal minister notranjih poslov dr. Marinković na vprašanje posl. dr. Korošca o nastopanju jugoslovanske nacionalistične omladine. Minister notranjih poslov je dejal, da je konkretni slučaj, ki ga je predložil dr. Korošec, nekaj navadnega, kar se vedno dogaja, kjer se dve stranki prepirata. Ako oblasti krivca ne morejo najti, ga tudi ne morejo kaznovati. Tako je bilo tudi v navedenem slučaju. Minister notranjih poslov je omenil, da ne nastopi zoper nacionalistično omladino z drastičnimi odredbami, temveč se bo držal ukrepov, ki jih predpisuje zakon. Dr. Korošec s tem odgovorom ni bil zadovoljen in je rekel, da je zahteval drastične odredbe zato, da doseže vsaj odredbe, ki jih predpisuje zakon. Vidi pa, da bo treba, ker vlada ne stori ničesar, da bi čuvala mirne državljane, vzeti v roke orožje in se braniti zoper napadalce.

Nato je prešla narodna skupščina na dnevni red. Na dnevnem redu je bila debata o zakonu glede odgovornosti ministrov. Kot prvi govornik je nastopil socialnodemokratiški poslanec Kristan, ki je zjavil, da opozicija zapusti sejo, da onemogoči vladi kvorum. Opozicija je po njegovih besedah zapustila sejno dvorano. Ostala sta le poslanca Moskovljevič in St. Protić. — Poslanec Protić je povzel besedo in poudarjal, da gre tu za kršitev ustave, ker se je zakon, o katerem bi bilo treba razpravljati, kratkim potom predložil parlamentu. Dejal je, da se ta zakon

ne more predložiti parlamentu v smislu § 133., ker tu ne gre za izenačenje zakonov, temveč za nov zakon. Zahteval je, da parlament pristane na njegovo naziranje. Govorniške tribune noče toliko časa zapustiti, dokler se njegovi zahtevi ne ugodijo. — Za njim je govoril minister Trifković in dejal, da zakon o odgovornosti ministrov ni nič drugega kakor bivši srbski zakon, ki naj se ima raztegniti na vso državo, seveda s primernimi izpremembami. Zakonodajni odbor je stvar proučil in zakon v smislu § 133. predložil parlamentu. Protić tedaj nima prav, ako trdi, da se ta postopek ne strinja z ustavo. Razen tega je tudi v § 131. predvideno, da se ima ta zakon razširiti na vso državo. Po odgovoru ministra Trifkovića je izjavil posl. Protić, da vztraja pri svojem mnenju. — Predsednik je nato pozval poslance k glasovanju. Ugotovilo se je, da je glasovalo vsega skupaj 128 poslancev in da torej ni bilo kvoruma. Po glasovanju so zopet prišli v dvorano opozicijski poslanci in motili z medklici govor ministra Trifkovića, ki je hotel kritizirati postopanje opozicije. Socialnodemokratiški poslanec dr. Korun je zaklical: »Nimate kvoruma! K volitvam!« Nato je povzel besedo poslanec Kristan, ki pa so ga tako motili z medklici, da ga ni bilo mogoče razumeti. Predsednik je končno izjavil, da onim poslancem, ki se niso udeležili glasovanja, odtegne dnevnice in da vopkljuje vse poslance, ki se nahajajo na dopustu. — Nato je bila seja zaključena in prihodnja odredjena na 6. junij t. l. ob desetih z istim dnevnim redom kakor danes.

Naše meje.

Maribor, 27. maja. (Izv.) Pred štirinajstimi dnevi je mednarodna razmejitvena komisija določila koto 380, 2 km vzhodno od Toke (Prekmurje) za dotikalnišče med Jugoslavijo, Avstrijo in Mažarsko, kakor je bilo to predvideno v st. germainski in trianonski pogodbi. Od Toke do Radgone poteka meja neizpremenjena, kakor je bila določena svoječasnno. Od Toke do Sv. Ane se vjema z dosedanjo administrativno mejo, tako da ostanejo občine Drskova, Matjaševci, Kuzma, Gornji Slaviči, Serdiča in Očinja v Jugoslaviji. Od Sv. Ane do Radgone tvori novo mejo stara državna meja med Avstrijo in Mažarsko, veljavna že od leta 1867. Na meji od Toke do Radgone že postavljajo mejnike. Razmejitvena dela bodo končana do 15. junija, nakar se izvrši končno veljavna zasedba tega ozemlja. Ob Muri se nadaljujejo tehnična dela. Ker doslej ni bilo novega načrta o regulirani Muri, zbirajo sedaj tudi katastralne in topografske podatke, tako da se na zemljevidih, kakor tudi v katastralnih mapah zaznamujejo nove meje. V odseku od Mure do Košenjaka in Ovševoga, severno od Solčave, določa mednarodna razmejitvena komisija v kratkem natančno končno veljavno mejo. Tehnična dela in postavljanje mej-

nikov v tem odseku, bo končno koncem meseca septembra. V sektorju od Ovševoga do Peči, najzapadnejši točki naše države, kjer je bila meja že prošlega leta natančno določena in zaznamovana, se začne tehnična dela, ki so doslej radi visokega snega v Karavankah počivala, začetkom meseca junija in bodo dokončana meseca septembra ter bodo dotlej postavljeni tudi mejniki. Razmejitve med Jugoslavijo in Avstrijo bo tedaj ob tem času zaključena, izzemši majhen del pri Podkorenskem sedlu, dolg približno 3 km. Naša razmejitvena komisija zahteva, da seže jugoslovanska meja do gostilne Poljana, kakih 500 metrov severno od sedanje deželne meje, na kar pa avstrijska delegacija noče pristati. Dne 8. junija se poda ven mednarodna razmejitvena komisija na lice mesta, da odloči tudi glede te zadnje sporne točke. S tem se dela mednarodne razmejitvene komisije zaključijo.

Provizijsko posojilo.

Belgrad, 27. maja. (Izv.) V belgrajskih listih, kakor tudi v finančnih krogih se razširjajo različne govorice, kateri poslanci in ministri so se udeležili posredovanja pri pogajanjih za posojilo in si pri tem pridobili znatne vsote. Kot posredo-

valca navajajo tudi Pašičevega sina Rada Pašića. Vlada je sklenila, da do 1. junija v tem vprašanju ne napravi nobenega sklepa in tudi finančni minister dr. Kumanudi ne poda do tega dneva nobene izjave o vprašanju posojila.

SEJA MINISTRskega SVETA.

Belgrad, 27. maja. (Izv.) Danes pred sejo narodne skupščine je bila seja ministrskega sveta, na kateri so razpravljali o tem, kaj naj jugoslovanska vlada odgovori ameriški vladi na vprašanje, v kateri namen namerava uporabiti posojilo. Debata je bila precej dolga in je bila prekinita radi tega, ker se je začela seja parlamenta. Na seji je bil sprejet načrt o likvidaciji ministrstva za gradbo.

PRIBIČEVIĆ PROTI PROTICU.

Belgrad, 27. maja. (Izv.) Predsednik narodne skupščine dr. Ribar je poslal imunitetnemu odboru zahtevo ministra za pravosodje dr. Marinkovića, v kateri se zahteva, da narodna skupščina na zahtevo ministra Svetozarja Pribičevića izroči polajenja Stojana Protića sodišču radi žaljenja časti. Imunitetni odbor se bo s to zadevo bavil na svoji seji dne 29. maja t. l.

DR. SPAHO NA DELU.

Belgrad, 27. maja. (Izv.) Po poročilih iz Sarajeva je zadnje dni postalo delovanje bivšega ministra dr. Spaha živahnije. Ne ve se gotovo zakaj, vendar se sodi, da radi nekaterih uspehov Naglajčeve skupine, kar je navdalo dr. Spaha z novo samozavestjo. Dr. Spaho posebno srdito napada odtopivša muslimanska ministra Vilovića in Omerovića.

LAŠKI KRALJ V ZADRU.

Belgrad, 27. maja. (Izv.) Iz Zadra poročajo, da je tjakaj dospela italijanska kraljeva dvojica. Italijani iz Splita so poslali v Zadar trideset zastopnikov iz svoje srede, da pozdravijo tam kralja.

ZELEZNIŠKA KONFERENCA V BENEKKAH.

Dunaj, 27. maja. (Izv.) Uprava južne železnice na Dunaju je prešla iz Rima poročilo, da je železniška konferenca v Benekkah sklicana na 10. junij t. l.

PROTEKTORAT JUGOSLAVIJE NAD ALBANIJO.

Sarajevo, 27. maja. (Izv.) Iz Skadra javlja poročevalec »Večerne pošte«: Mlajši brat znanih Ahmed begov, Idris beg, je te dni med svojimi uglednimi prijatelji in znanci pričel akcijo, ki ima namen pospeševati dosego protektorata Jugoslavije nad Albanijo. V zvezi s tem je koncentracija italijanskih čet pri Skadru. Tukaj vlada mnenje, da pride do diplomatskega spora med Italijo in Jugoslavijo v albanskem vprašanju. Če si bo belgrajska vlada znala pridobiti prijateljev v Skadru in v Albaniji, ji bo zajamčen prestiž v vsej deželi. Čim bo Jugoslavija priznala Albanijo in stopila z njo v diplomatsko zvezo, bo pridobila s tem mnogo simpatij v Albaniji.

SPLOŠNA STAVKA V RIMU.

Pariz, 27. maja. (Izv.) Kakor poročajo listi, se splošna stavka v Rimu nadaljuje v zmanjšanem obsegu. Nekaj vagonov cestne železnice je v prometu. Listi še niso izšli.

POLJSKO-NEMŠKI DOGOVOR.

Berlin, 27. maja. (Izv.) Na današnji seji zunanjega odbora državnega zbora je bil poljsko-nemški dogovor glede Gornje Šlezije sprejet s 40 proti 6 glasovom. Hkrati so bili sprejeti nekateri postranski dogovori, izvzemi pravni dogovor, ki bo prejkone sprejet kasneje.

Volitve v pridobinske komisije

Danes v nedeljo, dne 28. t. m. se vrše od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldne volitve v pridobinske komisije. Volitve I. in II. razreda volijo iz ozemlja bivše Kranjske vsi pri davčni administraciji v Ljubljani, iz ozemlja bivše Stajerske pri davčnem okrajnem oblastvu v Mariboru. Volitve za Ljubljana mesto volijo istotako pri davčni administraciji v Ljubljani na Bregu št. 6, za Ljubljana okolica pa na davčnem okrajnem oblastvu v Ljubljani (Hrenova ulica) in na davčnem uradu na Vrhniki. Vsa ostala volišča so natančno razpredeljena v večrajšnjem Slovincu. Nosilci naših kandidatnih list so sledeči: Za I. razred: Bergman Josip, Poljanska c. 98; za II. razred: Oražem Jože, tvorničar, Selo št. 30; Ljubljana mesto: za III. razred: Ložar Jernej, sv. Petra c. 19; za IV. razred: Srebot Ivan, Ravnikarjeva ul. 15; Ljubljana okolica: za III. razred: Oblak I., gostilničar, Vrhnika; za IV. razred: Tomšič Ivan, krojaški mojster, Vrhnika.

Volitve je osebna in ustna. Le nedoletniki smejo izvrševati volilno pravico po svojih zakonitih zastopnikih. Vsak volilec naj ima s sabo plačilni nalog ali drugo verodostojno legitimacijo.

Obrtniki! Udeležite se polnoštevilno teh volitev. Pazite posebno na to, da boste volili v vsakem davčnem oblastvu enotno listo. Vse potrebne informacije kakor tudi kandidatne liste dobite v tajništvu Jugoslovanske obrtne zveze Pražakova ulica št. 3, pritličje, kjer se bo uradovalo od pol 8. ure zjutraj do 1. ure popoldne.

Politične novice.

+ Ni dobro biti kralj. Znani Krsta Civaric, ki stoji v službi Pribičevića, se zelo boji, da ne bi kralj sestavil vlade, ki bo izvedla volitve, iz samih radikalcev. Zato preti kralju v »Beogradskem Dnevniku« od 23. t. m. s tem, da bodo demokrati prešli v republikanski tabor, ako poveri volitveno vlado radikalom brez demokratov. »Republikanski pokret bi odmah buknuo, ako bi se kralj priključil enoj tako reakcionarni in nemoralni strani kao što je stranka radikalna.« Ako pa kralj poveri vlado tem, katere želi Pribičević, potem »učiniče, da šumadijska demokratija i dalje ostane monarhijska.« — Res gnjusno! Radikali gredo v svojem bizantinstvu tako daleč, da v »Samoupravici« proslavljajo škornje, v katerih bo kralj šel na poroko, demokrati pa mu grozijo z republiko, ako ne bo plesal po njihovi piščalki. V tem slučaju pa mu bodo seveda radikalni odpovedali pokorščino. Tako umevajo radikalni in demokrati petolizniki na odpoved pravice monarha, ki mu jih daje od njih samih sklenjena ustava, po kateri ima pravico poveriti vlado, komur hoče. Potem pa drugim očitajo nelojalnost in protidinstičnost. Bog ve, da je vse kaj drugega nego prijetno, biti kralj v državi, ki jo vodijo demokrati in radikalni.

+ Demisija dr. Žerjava? Demokratska »Pravda« javlja: G. dr. Gregor Žerjav, minister za socialno politiko, je pisal demokratskemu klubu pismo, v katerem naznanja, da ne more ostati na svojem mestu zaradi bolezni. On smatra, da bo bolezen trajala dalje časa, in zato stavlja svoj portfelj na razpolago. Demokratski klub bo o demisiji sklepal prihodnje dni in verjetno je, da bo demisijo vzel na znanje.

+ Naša pogajanja z Italijo. Kakor smo že javili, je posegel v naš spor z Italijo tudi angleški ministrski predsednik Lloyd

George kot posredovalec. On pa ni stavljal nikakega pismenega predloga, ampak je dal le ustmene nasvete obema strankama. Naša vlada je sedaj zaprosila Lloyda Georgea, naj izroči svoje posredovalne predloge pismeno obema vladama. Kakor hitro bo naša vlada prejela pismen odgovor, bo g. Ninčić odpotoval v Lidže, da se sporazume s Pašičem glede nadaljevanja pogajanj.

+ Socialno desinteresirani demokrati. Naša odkritja o balkaniziranju socialne postavodaje in o namenih, katere so imeli demokrati in radikalni bankirji so ondi slovenskih avtonomnih socialnih zavodov, so zelo razburila dr. Žerjavove prijatelje, kateri bi bili tako radi delavstvu pripadajoče fonde v svojih bankah upravljali. Minister za socialno politiko dr. Žerjav je vsled naših razkritij povabil svoje najzvestejše na konferenco v Begunje, kjer so gospodje sklenili, da so slovenski demokrati desinteresirani na proglasitvi že v skupščini sklenjenih socialnih postav, katerih še do danes vlada ni proglasila. Demokrati dr. Žerjavovega krila so s tem svojim ukrepom zopet enkrat dokumentirali, da se nasmijo s socialnim pavovim perjem le takrat, kadar pričakujejo kaj profita za svoje banke, od katerega mora seveda tudi lep del pripasti v politične namene demokratske stranke.

+ Parlament zopet odgođen. Belgrajski listi javljajo, da bodo seje parlamenta bržčas zopet odgođeno do 6. junija. Med presledkom bodo delali odbori in pododbori.

+ »Oni imajo nazore« — pravi pesnik Oton Župančič nekje o kritikih. Nazore imajo tudi demokrati. O njihovih nazorih piše Protičev »Radikal«: »V Dubrovniku je začel izhajati kot glavno glasilo tamošnjih delokratov list »Jugosloven«. Ta svoj list bi morali dubrovniški demokrati poslati v Liko volilecem bratov Pribičevićev, potem pa naj povedo, kako so Ličani list sprejeli. Demokratje so namreč v Dubrovniku za jugoslovanstvo, v Liki so za Veliko Srbijo, na dvoru so za monarhijo, v Ameriki pa so republikanci. Za vse so gospodje, samo da ostanejo na vlasti.

+ Bratianova posvetovanja v Parizu. Rumunski ministrski predsednik Bratianu je imel v Parizu dolga posvetovanja z maršalom Fochem. Na teh posvetovanjih je hotel Bratianu ugotoviti, kakšno stališče bi zavzela francoska vlada v slučaju ruskega napada na Rumunijo. Ako bodo Rusi napadli Romune v Besarabiji, bodo Francozi pomagali Rumuniji z materialom in poslali bodo v Rumunijo tudi svoje generalštabne oficirje. Francozi so baje izjavili, da ne bodo pozabili na svoje zaveznike na vzhodu.

+ Trockij v Kronštadu. Okoli 1. junija pričakujejo prihod Trockega v Kronštad, kjer se bodo vršili veliki manevri na morju. V Kronštadu so bile pred leti izrečene tudi zgodovinske besede o franco-sko-ruski zvezi.

Šola na Raki.

Naš učiteljski zbor je torej prejel zaupnico, nas pa proglašajo za obrekovalce, nam očitajo laž in lumparijo. Našega župnika proglašajo za povzročitelja gonje zoper šolo, preden so ga tožili na višji šol. svet, menda z namenom, da bi mu ta prepovedal pouk krščanskega nauka. Mi smo z izidom zadovoljni. Zoper previsoko število učiteljskega je oporekal že stari obč. odbor dvakrat. Ker se šolske oblasti niso na te pritožbe nič ozirale, se je obrnil novi obč. odbor naravnost na pokrajinskega namestnika. Ko se je eden mlajših učiteljev prilizoval nadučitelju v »Jutru« št. 288/21 in ga slavil kot mučenika in

šteber Sokola, katerega vse učiteljsvo podpira, tedaj se je zgibala tudi Kmetjska zveza.

Število »devetih« se je zmanjšalo; kajti najbolj sokolska učna sila je prestavljena nekam daleč od Rake. Zameška šola je dobila tudi učitelja, ki ne bo iskal uspehov zlasti pri izvenšolskem delu pri »Sokoluc«, ampak v šoli. Kdo je torej zmagal? Izjavljamo tudi, da naša sokolska zadeva s tem še ni končana. Zasledovali bomo vedno delovanje v šoli in zunaj šole, zlasti da se uspehi v šoli ujemajo z velikimi šolskimi stroški, katerih ne krije Belgrad, ampak naši davki. Dalje, da se število učiteljskega sklada s številom učencev.

Kmetjska zveza.

Pripis: Dopis v »Slovincu« 2. aprila seveda ni bil všeč našemu učiteljskemu zboru. Zato mi očita, da je nesramna laž in lumparija, trditi, da uči vsakteri povprečno po dve uri na dan in da jaz učim 12 ur, ko v resnici poučujem samo štiri ure. Z žalitvijo ste me mislili prisiliti k tožbi. Pa jaz nimam ne primerne plače, ne časa, da bi se tožaril, kot se Vi, ki ste hodili v Krško zaradi ene kepe, ki je letela mimo ene nežne gospodične učiteljice. Ker mi očitate, da ne znam čez dve šteti, vzemite vsi v roko vsak svoj tednik in računajmo: Šolskih dni ne spravite skupaj čez 180 (sto in osemdeset) 30 (trideset) ur pouka dnevno je prav na debelo vzeto: to je 5400 ur za celo šolsko leto. Ker niste plačani od ure, kot mi ka-tehetje, ampak mesečno, torej za vse dni v letu okroglo 15 ur pouka na dan. Razdeljeno na devet je 1.66 (ali ena ura 33 minut) na eno učno moč.

V »Slovincu« sem pisal, da sem prejel (kot župnik) za 12 tedenskih ur verouka 1920/21 800 K, ne pa, da učim 12 ur. Dobro ste razumeli! »Laž in lumparijo« torej hvaležno pošiljam tem votom nazaj.

Skoro mi je žal, da sem bil — zaslisan pri preiskavi od dr. K. tako stvaren in nič osebne, posebno da nisem zahteval, da naj se protokolira Vaša dvakratna uradna laž, o kateri pričajo uradni akti pri višjem šolskem svetu. Leta 1919. in 1920. ste namreč uradno poročali višjim šolskim oblastem, da se naj na podlagi sklepa krajnega šolskega sveta razširi šola na Raki. Noben član krajnega šolskega sveta pa o tem nič ne ve. Pač niste vedeli, da bo ponarejeni akt kdaj prišel iz Ljubljane na Rako nazaj. Jaz zase vem, če bi tako zlorabil uradni pečat, da mi ga vlada precej odvzame. To bi bilo veselje v šoli. Jaz pa Vam niti ne želim, da Vam odvzamejo pečat raške šole, ker jako obrajtam tako nerodnega političnega nasprotnika. Zdravost! M. S.

Cerkveni vestnik.

e Euharistični kongres. V sredo so svečano otvorili v Rimu euharistični kongres. Na kongresu je govoril papež slav-nostni govor, v katerem je odločno naglašal potrebo miru ne samo v Evropi, ampak po celem svetu. — V četrtek dopoldne pa je papež služil svečano službo božjo, katere se je udeležilo na tisoče ljudstva.

Rim, 27. maja. (Izv.) Povodom godu sv. Filipa Nerija so se podali udeleženci mednarodnega euharističnega kongresa v cerkev Santa Maria di Valicella, kjer je obhajal kardinal vikar slovesno službo božjo. Opoldne je bila plenarna seja euharističnega kongresa. Zvečer so se vršile v navzočnosti več tisoč udeležencev euharističnega kongresa v baziliki sv. Petra vigilije. Sveti oče je prišel v baziliko v spremstvu svojega dvora in je bral sveto mašo. Navzočnim romarjem je delilo sveto obhajilo pet škofov.

Nikola Klimentko:

Večni žid.

I.

Odhod Jurjeva iz Petrograda je njegove prijatelje izneradil.

Tudi prej je bil čuden človek: pečal se je z arheologijo in neprestano tičal v svoji veliki delavnici nad starinskimi foliantii.

Tu in tam je prihajal k njemu stari, revno oblečeni profesor Vazilij Petrovič, ki je postal sedaj prijatelj svojega nekdanjega učenca. Potem sta skupaj tiščala glave v foliante in sv. pismo, ki je ležalo na divni veliki pisalni mizi, preobloženi s knjigami in rokopisi.

Polagoma so bližnji znanci Jurjeva — a teh je bilo premalo — doznali, da se Jurjev peča s »Kristologijoc« temeljem posebne teze, da točno upostavi sliko in življenje Jesua. Čudili so se in posmehovali, češ: veloposestnik, plemič, potomec starega rodu, gospodar ogromnega premoženja na jugu — pa naenkrat... Toda kadar so se srečali z njim, so ga z zanimanjem povpraševali:

— Kako napreduje vaše delo?

— Izredno, naravnost izredno!... Pomislite: v Vazilijem Petrovičem sva posestnika pravirov. Tisti čas, ko so Kristusa sodili in ga nato odvedli na Golgote, je

bil med očividci izobražen Egipčan. Ta je pisal nekak dnevnik in v njem je v celoti opisal vse dogodke tistega dne. Pisal je na pergament in tisti zvitek, na katerem je bilo to napisano, je, prehajajoč iz roke v roko, dospel končno v neznan palestinski samostan. In pomislite: ta zvitek je preležal tam več stoletij, ne da bi bilo komu padlo na um, kaj krije v sebi!...

— Tam so pač, kakor se mi zdi, skrajno neizobraženi redovniki, vsled česar je popolnoma razumljivo...

— Tako je, dal in glejte, v ta samostan je privedla pot Vazilija Petroviča, ko je potoval po Vzhodu. Vsi prebivalci samostana so bili štirje redovniki in peti cerkvenik, a rokopisov, pergamentov, papirusov cela gora, vsi zmetani v nekako klet. Vazilij Petrovič je začel brskati, pregledavati in glej: prav tisti dnevnik!... Vpraša redovnike: po čem? A redovnikom je za denar: deset frankov, odgovore, a boje se, da so zahtevali preveč... Le pomislite: niti štiri rublji!... In sedaj je Vazilij Petrovič lastnik redkega ali bolj v znanstvenem svetu edinstvenega dokumenta. Za sedaj ga analizirava, proučavava, potem ga bova pa objavila...

— A kaj je dragocenega v tem dnevniku? Ali obsega kaj novega?

— Seveda! Iz njega je n. pr. razvidno, da so vse tiste povesti o skrivnost-

nih pojavih na Golgoti, o »Večnem židuc« itd. — zgolj sad brezposelne fantazije...

— Glejte, glejte! A pri nas ljudstvo v to tako trdno veruje...

— Da... In Jurjev je razširil roke, kakor bi hotel reči: »Tako je, kaj hočete...«

II.

Jurjev je odpotoval iz Petrograda iznenada ne samo za druge svoje znance, marveč tudi za starega profesorja. Vazilij Petrovič je prišel k svojemu prijatelju uro po njegovem odhodu. Hotel mu je povedati izredno senzacionalno, a obenem žalostno vest: da je še enkrat pazljivo pregledal dnevnik in pri tem začel dvomiti nad njegovo avtentičnostjo. Z eno besedo: prej je bil prezr nek hieroglif, ki ga je sedaj opazil, a ta hieroglif ni mogel obsojati ob Kristusovem času, ker je nastal šele kasneje... torej je moral biti tudi dokument napisan kasneje... Izdajalski hieroglif!...

Sobarica je izročila profesorju pismo, v katerem Jurjev obvešča svojega starega učitelja in prijatelja, da je dobil brzojavko o ogromnem požaru na svojem posestvu in se odločil, da ne gubi niti trenutka ter takoj odpotuje na mesto požara; opravičuje se, da se ni mogel osebno oglasiti pri Vaziliju Petroviču, a upa, da se kmalu zopet vidita.

— Profesor je bil zelo ozlovoljen nad

izjalovljenim obiskom ter se je čemeren vračal v svoje tesno in revno stanovanje, kjer je bilo več knjig in rokopisov nego hišne oprave.

III.

Prišel je večer velikoga četrčka. Jurjev, utrujen in izmučen, je sedel na svojem posestvu v starinskem kabinetu in žalostno gledal skozi okno v daljavo, ki se je risala pred njim. Nekdaj je tamkaj šumel temnozelen gozd, sedaj mu strmi nasproti pusto pogorišče, iz katerega mole ožgana debela in štori.

V sencih mu je razbijalo, silil ga je spanec, a zaspati ni mogel. Dušo mu je objemala težka puščoba

Da bi se vsaj malo razvedril, je odšel Jurjev iz hiše, vzel v roke debelo palico za opiranje in se napotil po polju, za katerim so se daleč na obzorju rdečili s pomladnim cvetjem nakiteni vrtovi sosednje vasi. Iz teh vrtoev se je dvigala mala bela cerkev s svojim zvonikom.

Od tam so prihajali sedaj, pridrušeni po daljavi, pretirani, osamljeni, žalostni udarci zvona.

Solnce je tonilo za holm, vse naokoli se je spuščala večerna, vedno nekoliko žalostna koprena, ki jo je spremljala tihota. Bilo je, kakor bi se Nekdo Veliki, zamisljeni in tihi pritajil, razširil svoje, kakor svet neobsegljive, žalostne oči, se zagledal in čakal...

Katoliški shod v Nazarjih pri Mozirju

bo 11. junija — na Trojičko nedeljo za dekanije: Gornjigrad, Skale, Braslovče.

SPORED:

Od pol 8. do 9. ure: Zborovanje odsekov v samostanu.

Ob 9. uri: Slovesna služba božja.

Ob 10. uri: Slavnostno zborovanje: a) Katoličanstvo in javnost — g. urednik Fr. Smodej iz Ljubljane, b) Katoliška šola — g. profesor I. Vesenjak iz Maribora, c) Mladinska organizacija — g. Jože Pirč iz Ljubljane, d) Katoliški tisk — g. dr. Ogrizek iz Celja.

Dnevne novice.

— Kako se demokrati zavzemajo za neuradniške kategorije. Prejeli smo in priobčujemo: »Jutro« z dne 24. maja 1922 št. 121 zagovarja svoje poslance, ker niso vsi glasovali za nujnost predloga o ukinitvenju narredbe o maksimiranju osebnih in dobinskih doklad neuradniškimi kategorijami, stavljen od poslanca Deržiča, češ, da niso bili vsi poslanci o tem predlogu zadostno poučeni in od poslanca Deržiča poprej obveščeni. Da demokrati poslanci in ministri niso bili o stvari sami poučeni, ni res, kar jasno dokazuje »Naš Glas«, ki je o tem vprašanju pisal, kakor sam pravi, še preden je poslanec Deržič svoj nujni predlog postavil. Vse to in še priznanje urednika samega, ko pravi, da je bil predlog le radi tega odklonjen, ker si pač nobena večina nikjer ne da diktirati po poslancu opozicije, dokazuje, da ni res, da niso bili demokrati poslanci v tej zadevi zadostno informirani ampak prav dobro. — Ista številka »Našega Glasa« pa rešeta nas, neuradniške kategorije, še na drug način, kakor da so naše zahteve in potrebe neupravičene. Da bo javnost bolj razumela našo nezadovoljnost, navedemo razliko na mesečnih prejemkih med slugami, poduradn. in najnižjimi in najmlajšimi pisarniškimi uradniki v IV. draginjskem razredu (ako je vsak oženjen in ima pet otrok): Sluge: Plača Din 81, maksimirane drag. doklade Din 700, skupaj Din 781. — Poduradniki: Plača Din 120, maksimirane drag. doklade 800, skupaj Din 920. — Najnižji in najmlajši pisarniški uradniki: plača Din 150, osebne doklade za 31 dni po 22 Din 682, rodbinske doklade za ženo in 5 otrok Din 930 (nevštevši mnogoštevilne komisijske partikulare), skupaj Din 1762. — Vorej razlika za 981 Din med slugo in najnižjim pisarniškimi uradnikom in za 842 dinarjev med poduradnikom in najnižjim pisarniškimi uradnikom! Če so že pri najrevnejših uradnikih in neuradnikih take horendne razlike, kaj šele pri višjih uradnikih! Zamislite se, gospodje uradniški so-trudniki »Našega Glasa« v naš položaj in povejte nam, kaj da si lahko mi »vse« kupimo, ki imamo še manj kakor polovico plače najnižjega in najmlajšega uradnika, če vi ne morete živeti s prejemki, ki jih dobite. — Gosp. Joža Bekš se v taistem »Našem Glasu« tudi pritožuje, češ, da danes 100 najnižjih lahko preglasuje 50 ali celo 99 akademikov, in da je tudi nesmisel, ako ima beseda bivšega delavca z dvema razredoma ali bivšega faliranega tretješolca isto tehtnost kakor beseda ravnatelja juris ali medicinar doctoris? To je res »demokratično« naziranje! Sicer pa mi ne zahtevamo plač enakih vašim, ker je to samo po

sebi umevno, da mora biti nameščeneec z višjo izobrazbo bolj plačan kakor pa bivši delavec z dvema razredoma, ali bivši »falirani tretješolci« ali draginjske doklade naj bodo za vse enake in naj jih dobivajo vsi družinski člani ki jim po zakonu pripadajo ne pa tako kakor sedaj da dobi uradnik za vsakega otroka po 5 Din dnevno, pa če jih ima deset, medtem ko dobio neuradniki samo za enega ali k večjemu za dva. Če gospodje ne uvidijo, da je to kričeča socialna krivica, potem naj se vsaj ne imenujejo »demokrate« in naj se tudi ne ponašajo z akademsko izobrazbo! — Da pa hočemo ostati še nadalje anonimni, temu je vzrok to, da se nočemo znati kar čez noč na novem službenem kraju.

— Kraljevi čevlji. »Samouprava« objavlja med svojimi predženitovanjskimi vestmi, da je čevlje, ki jih bo nosil kralj na poročni dan, izdelal osješki čevljar g. Josip Kranjčec. Čevlje je izložil v neki prodajalni na glavnem trgu v Osijeku. Čevlji so izzvali senzacijo med šetalci in so dali povod za celo vrsto patriotičnih manifestacij. — To notico objavlja »Politika« v rubriki »Medu nama«, kjer po navadi priobčuje razne zafrakcije.

— Zahvala. Revnim učencem 4. razr. v Domžalah so darovali 70 Din. za šol. izlet gg. Adamič Josip, Cerar Franc, Kramberger, Krmptič, Skok Anton, Slokar Andrej. V imenu obdarovancev se zahvaljuje učitelj I. Stenovec.

— »Odpri roke, odpri srce, otiraj bratovske solze« ob priliki poroke Nj. Velič. narodnega kralja Aleksandra in naše bodoče kraljice Marije ter priskoči na pomoč najpotrebnejšim, to je slepim, s tem, da prispevaš s svojim darom »Podpornemu društvu slepih« v Ljubljani, Wolfova ulica 12, ki svoje redne člane z nabranimi darovi podpira in zbira sklad za zgradbo »Dom odrastlih slepih«, ki je njihovo hrepenenje!

— Ministrstvo za zunanje posle naznanja, naj se vse one osebe, ki potrebujejo informacij in intervencij v Ameriki, obračajo s kolkovanimi prošnjami na ministrstvo za zunanje posle in ne na jugoslovanske konzulate v Ameriki.

— Razmere na gimnaziji v Kranju. Raznašalec vesti, da sem notico pod gorenjim naslovom v »Slovenca« jaz inspiriral ali celo pisal, javno povem, da so nas sedli zlobnemu obrekovalcu: jaz pri omenjenem dopisu nisem ne direktno, ne indirektno udeležen. — Dr. J a k o t n i k, profesor. — (To potrjujemo tudi mi s svoje strani. — Uredništvo.)

— Smrtna kosa. Dne 24. maja 1922 je umrla v Braslovčah po dolgem bolehanju obče znana, dobra žena, mati vpokojenega župnika Albina Slavca (Lubri) iz Trbovelj. Naj v miru počiva!

— Glasbena Matica in Bunjevci. V notico glede gostovanja Glasbene Matice v Subotici se nam je vrinila neljuba pomota. Poročali smo — kakor tudi drugi listi — da se je Glasbena Matica obrnila glede prireditve svojega koncerta samo na Srbe v Subotici. Kakor smo se poučili, ta notica ne odgovarja dejstvu. Matica se je obrnila glede prireditve svojega koncerta na bunjevsko prosvetno društvo Neven v Subotici. Subotičani so bili z obiskom Matice v vsakem oziru jako zadovoljni; i kar se tiče petja i kar se tiče vsega nastopa Matičarjev. Obisk Matice je napravil v vsakem oziru najboljši vtis. Pač pa se je kratko pred Matičinim koncertom obrnilo češko pevsko društvo Smetana za prireditve svojega koncerta samo na agilnega pravoslavnega popa Marka Protiča, kar je izzvalo pri Bunjevcih opravičeno nezadovoljnost, ker je v Subotici 75.000 Bunjevcev in samo 6.000 Srbov. Pomota je nastala na ta način, da je nekdo pripovedoval o nastopu Smetane v Subotici in pri tem pomotoma zamenjal imeni obeh pevskih društev. Na ta način je prišla omenjena notica v razne liste, med njimi tudi v »Slovenca«.

— Uradniška odlikovanja. Ukazni komitet je imel v petek sejo, kjer so se posvetovali o uradniških odlikovanjih ob priliki kraljeve ženitve. Večje število višjih uradnikov bo pri tej priliki pomaknjenih v višje razrede.

— Nemško-jugoslovansko društvo v Monakovem. V Monakovem se je po prizadevanju dr. Schlittenbauerja ustanovilo nemško-jugoslovansko društvo, čegar namen ni samo trgovski, ampak v prvi vrsti idealnega značaja. Društvo ima namen, da v predavanjih, z razstavami in periodičnimi publikacijami, dalje z osebnimi informacijami seznanja Nemce z jugoslovanskimi razmerami. V odbor so bili izvoljeni najodličnejši predstavniki monakovskih znanstvenih in trgovskih krogov, med njimi tudi več ministrov.

— Popravek. V našem listu je bila 11. maja objavljena vest, da sta Nikolaj in Evdoksija Dulickij v Zalogu ukradla dete. Stvar pa je taka, da sta hotela otroka vzeti k sebi. Kakor smo se prepričali, je državno pravdnštvo ustavilo preganjanje zoper njiju.

— Socialno zavarovanje na Francoskem. Francoska vlada je predložila parlamentu zakonski načrt za socialno zavarovanje. Načrt je izdelan po nemškem vzorcu. Nemški zakon je še danes v veljavi v

Alzaciji in Loreni in sedaj zahtevajo tudi francoski industrijalci da se uvede nemški načrt socialnega zavarovanja tudi v Franciji.

— Belgrajski list »Videlo«, o katerem so bili javili, da bo prenehal izhajati za nedoločen čas, izhaja še dalje.

— Suša v Južni Srbiji. »Bitoljski Radikal« poroča, da je nastopila v Južni Srbiji silna suša. Koruze in sena v Južni Srbiji ne bo. List že sedaj poziva vlado, da ukrene pravočasno vse potrebno, da se prepreči glad v Južni Srbiji.

— Nujni paketi iz Avstrije v našo državo. Sporazumno z avstrijsko pošto upravo je dovoljeno pošiljanje nujnih paketov (colis urgents) iz Avstrije v našo državo. Za nujne pakete ima člen 10 madridskega dogovora o izmenjevanju poštne pakete naslednja določila: V prometu med deželami, katere so se v tem pogledu sporazumele, sme pošiljatelj zahtevati, da se navadni paket odpravi z istimi brzimi sredstvi kakor pismenske pošiljke. Taki paketi, ki se imenujejo nujni, se dostavljajo naslovniku na dom s posebnim slom, ako niso naslovljeni poste restante. Za nujne pakete se plačuje trojna pristojbina, ki se plača za navadni paket enake teže in vrhutega še ekspresnina, ako ni paket naslovljen poste restante. — Ostale pristojbine (n. pr. ako je paket ločenka) se ne plačujejo v trojni, ampak samo v enkratni izmeri.

— Stavka stavbiniških delavcev v Zagrebu. Ker niso pristali na njihove zahteve, so delavci stavbenega podjetja »Dom« v Zagrebu pričeli stavkati. Ker to podjetje gradi stavbe za zagrebški semenj, bi se znal v slučaju, če bo stavka trajala naprej, zagrebški semenj preločiti.

— Kdo izmed vrnivših se ruskih ujetnikov bi vedel povedati o Janezu Erženu, glavnika rju iz Pungerta pri Škofji Loki? Imenovan je služil pri 27. pp., 1. Bat., 3. komp. v Galiciji in je bil meseca marca 1915 odpeljan v rusko ujetništvo. Leta 1916 je bival v Aschabad (ob Kaspiškem jezeru) in l. 1917 se je oglasil iz Perm-a. Pojasnila proti pokritju stroškov prosí Marija Eržen v Pungertu štev. 12, p. Škofja Loka.

— Bedna usoda starca. V Toplicah pri Zagorju prebiva 75 letni starček Matija Jaklič. Dne 18. majnika so prihiteli Jakličeve sosedke z zagorskim orožnikom in jim povedale, da Jakličev 39 let stari sin Rudolf neusmiljeno pretepa svojega starega, bolehnega očeta K. starčuka sta prišla dva orožnika, katerima je povedal, da postopa njegov sin z njim, kakor ravnao neusmiljeni gospodarji s svojo živino: pretepa ga in mu ne daje po dva dni jesti. Če oče ponoči vzdihne, ga pretepe z jermenom. Veliki petek je očeta pretepel in se še s svojim krutim činom hvalil o' ti, Neusmiljeni sin Rudolf je povedal sam, da očeta večkrat pretepe, ker je slaboumen in ga pozdravi, če ga pretepe.

— Iz »Uradnega lista«. V 53. štev. »Uradnega lista« je izšel »Zakon o olajšavah v sodnem postopanju za območje višjih deželnih sodišč v Ljubljani in Splitu«, s katerim se razne denarne postavke civilnega in kazenskega zakonika zvišujejo in se razširja območje sodišč prve stopnje. — Dalje je izšel »Zakon o uporabljanju vseh signalnih, telefonskih, brzozajavnih in radiografskih naprav bivše avstro-ogrske monarhije na naših obalah in otokih v Jadranskem morju«. »Zakon o ukinitvi nekaterih pravilnikov in določb ministrstva za trgovino in industrijo« ter razni drugi razglasi in objave.

— Spalni vozovi. Pisarna Wagons-Lits, Ljubljana, Dunajska cesta 31, telefon 106, nam javlja, da vozijo redno spalni vozovi dnevno Trst—Ljubljana—Belgrad in Trst—Ljubljana—Dunaj, istotako dnevno jedlini voz Trst—Ljubljana—Dunaj. Dalje Orient-Express zaenkrat ne prekine vožnje preko naše države, kakor so to listi poročali, temveč vozi redno vsaki dan. Vsa pojasnila, kakor tudi predprodaja železniških kart v gornji pisarni.

— Velika železnika nesreča v Genovi. V galeriji na genovskem kolodvoru sta trčila dva potniška vlaka, katerih eden je bil na srečo prazen. Nastala je strahovita panika, ki jo je tema v tunelu še povečevala. Resilna dela so vršili ob svitu bakelj. Bilo je več oseb mrtvih in mnogo težko poškodovanih.

— Osebnosti s pošte. Premeščeni so: poštar I. razr. Frančišek Jemec od poštnega urada Ljubljana 2 k pošti Ljubljani 1, poštar VI. razr. Ciril Kokošar od pošte Ljubljana 1 k pošti Ljubljani 2 in poštarji VI. razr. Dragica Rebulova iz Ljubljane v Maribor ter Magda Ločnikova iz Maribora v Ljubljano. — Začasno je upokojen poštar V. razr. Dragotin Kos v Mariboru. — Trajno so upokojeni: kontrolor I. razr. Ivan Vidmar na glavni pošti v Ljubljani, upravnik III. razr. Jožef Modic v Kamniku in upravnik III. razr. Vincenca Jezeletova v Mojstrani. — Umrl je Ivan Verdnik, poštar V. razr. v Sošanju.

— Zavarovalnica za veleposeselnike bo zvišala. Doslje so veleposeselniki na Češkem plačevali primeroma manjšo zavarovalnino kakor mali poseselniki. Ta neenakost bo — kakor se bere v čeških časnikih — odpravljena z novimi tarifami, ki se baje že izdelujejo in katere izkazujejo za veleposesstva večjo zavarovalnino.

— Poljski listi so se podražili. Od 20. t. m. so se podražili vsi varšavski in krakovski dnevniki za 50 odstotkov. Danes stane ena številka varšavskega ali krakovskega dnevnika 30 poljskih mark.

— Nesreče in nergode. V Mostah pri Kamniku je sunil neznanec z nožem v trebuh Ivana Kepica iz Most in ga je smrtonojevno poškodoval. — V št. Juriju ob južni železnici si je Ivan Valka na žuži poškodoval levo oko. — Desno nogo si je zlomil Martin Stare iz Koprivnika, ker je padel z voza.

— Nobel tat. Orožniki na Bledu so aretirali Ivana Znidaršiča iz Ljubljane, kateri je že zaradi tatvine 4 meseca presedel v ječi. Pri aretaciji je Znidaršič povedal svoje pravo ime, ker se je vpisal v hotelu Malner kot Venturini Giuseppe. Tudi v grajski restavraciji se je Znidaršič vpisal za Venturinija. Znidaršič je dne 23. majnika t. l. ukradel v hotelu »Nova pošta« v Kranju 1800 kron.

Štajerske novice.

š Velike svečanosti v Mariboru. Za kraljevo poroko se je sestel poseben odbor pod predsedstvom okrajnega glavarja dr. Lajnsiča, ki je izdelal sledeči spored: 7. junija popoldne okrašenje mesta, zvečer slavnostna predstava v Narodnem gledališču, razsvetljava mesta; 8. junija: zjutraj budnica, strelji iz topov, ob 10. uri pontifikalna sv. maša v stolnici, po maši vojaška parada, ob 11. uri čestitanje in pogoščenje pri okrajnem glavarju, popoldne v Ljudskem vrtu velika ljudska veselica, na kateri nastopi v glavnih točkah šolska mladina, vstop prost, veselica se zaključí ob 8. uri, ob polu 10. uri elitni ples in zabava v Götzovi dvorani, kamor izdajo okrajni glavar, župan in vojaški poveljnik mestu 3000 vabil in kamor so vabljene vse stranke in kult. društva. Če bo tudi vse delo v velikih podjetjih počivalo, je odvisno od dotičnih podjetij, na katere se je obrnil okrajni glavar z željo, da se delavstvu za ta prosti dan ne odtegneje plače.

š Obrtna razstava v Celju. Da bode možno presoditi razvoj in moč naše domače obrtni, oziroma industrije, tako v kvantitativnem, kakor posebno še v kvalitativnem oziru ter seznaniti javnost z našimi domačimi proizvodi, se je zamislila velika obrtna razstava v Celju. Ta razstava se bode priredila v vseh v to svrhu kakor nalašč pripravnih in krasnih prostorih in to na jako obsežnem dvorišču deške osnovne šole. Razstava bo otvorena od 12. do 22. avgusta t. l. Prijave so že do danes iz vseh krajev Slovenije jako mnogovrstne in ni dvoma, da bode ta prireditev tako glede množine, kakor glede kakovosti izdelkov prav dobro uspela. — Prijavnice kakor tudi vsa druga tozadevna pojasnila so na razpolago pri razstavnem odboru v Celju. Razstavní odbor je na podlagi številnih tozadevnih odzivov popolnoma prepričan, da bode ta velika prireditev v čast našemu domačemu obrtništvu in v ne malo korist domovini.

š Ne pri nas, kultura je v Albaniji. Pri Zgornji Sv. Kungoti leži in večinoma spi štab komande Wranglovcev. Temu štabu poveljuje kapetan Nočič. Moža so poslali sem, ne da uredi žalostne razmere med obmejno kontrolo Wranglovcev nego da razširja med obmejno ljudstvo albansko kulturo. Evo nekaj vzgledov te kulture: Žena na naši meji leži na nevarnem porodu, skrajna nevarnost, da umre mati in otrok vsled izkravljenja. Obupni mož hoče poklicati najbližnjega zdravnika onkraj meje. Prosi in joče, naj ga za božjo voljo puste preko mee po zdravnika, ker inace umre žena in otrok. Wranglovec: »Pa neka krepa, što me to briga...« In žena je res morala umreti. — Pripeljejo stranko, sum tihotapstva. Stranka bi se morala predstaviti najpreje carinski kontrolí. A g. kapetan je prvi bog na meji, stranka mora k njemu. Toda g. kapetan nima vremena. Ima pri sebi goste. Stranka čaka en dan, dva dni — ima vremena, ampak stranka postane gladna, kajti g. kapetan skrbi saj zato, da se stranki vzame denar in da s strogim postom ne pokvari želodca. Če gre dobro, tretji dan ima g. kapetan vremena, zasliši stranko (a kako?), jo pošlje k carinski kontrolí, toda če le mogoče, že zdavno po uradni uri. — Wranglovci pretepejo našega mejaša, revež se pritoži na g. kapetana. Kapetan: »Priseži, da nisi dobil batine!« Stranka priseže v strahu in trepetu ne vedoč, kaj je prisegla. Ali g. kapetan se spričuje črno na belem, da je stranka sama prisegla, da ni bila tepena. Le tupatam se najde človek razumen in korajžen dovolj, da ne sprejme te kulture. G. kapetan pride v Maribor in pove: »Gospodin, Vi tu nemate kulture, kultura je doma v Srbiji in Albaniji.«

Darujte za gladujoče v Rusiji!

Gospodarstvo.

g Prenos in uveljavljenje pravic industrijske lastnine, podeljenih v bivši Avstriji in Ogrski. Dne 28. marca t. l. je stopil v veljavo »Zakon o Zaščiti Industrijske Svojin« od 17. febr. 1922, ki vsebuje v § 162 sledeče določbe: »Vsaki koji je ma na kom delu naše države uživao koje pravo industrijske svojine onoga dana, kada je stupila u važnost Uredba o Zaščiti Industrijske Svojin« od 15. novembra 1920. god. (t. j. 27. nov. 1920), a želi da mu se to pravo zaščiti i dalje za ostalo vreme po propisima ovog Zakona na teritoriji na kojoj je do toga dana važio, mora isto pravo prijaviti kod Uprave za Zaščitu Industrijske Svojin« najdalje do 31. jula 1922. godine. Ako se ta prijava do označenog roka ne učini, to će pravo prestati da važi. — Na izrično traženje molilaca Uprava mu može odobriti razprostriranje važnosti njegovog prava na celoj teritoriji Kraljevine za ostalo vreme trajanja.« — Iz teh določil sledi, da izgube patenti, vzorci, modeli in znamke, ki so bili podeljeni oziroma registrirani v bivši Avstriji in Ogrski pred 28. oktobrom 1918, svojo veljavnost v naši kraljevini z 31. julijem 1922, ako jih njihovi lastniki (sami ali po zastopniku, to je po patentnem odvjetniku ali patentnem inženieru) do tega dne ne prijavijo Upravi za zaščito industrijske svojine v Belgradu s prošnjo, da jim ta Uprava prizna veljavnost še na ostalo delo njihovega trajanja (pri patentih 15 let od začetka trajanja dotičnega avstrijskega oziroma ogrskega patenta, pri vzorcih in modelih 10 let od začetka trajanja avstrijskega oziroma ogrskega vzorca ali modela; pri znamkah je trajanje neomejeno). Brez prijave pri Upravi za zaščito industrijske svojine velja v Avstriji ali Ogrski zadobljena pravica industrijske lastnine samo

(Dalje.)

na bivšem avstrijskem oziroma ogrskem ozemlju, in tudi tam prestane z dnem 31. julija 1922. Na lastnikovo prošnjo pa more Uprava za zaščito industrijske svojine uveljaviti to pravico na celotno ozemlje naše Kraljevine. Prijave in prošnje je treba vpsolati Upravi za zaščito industrijske svojine tako, da jih prejme ta Uprava najkasneje dne 31. julija t. l., drugače je rok zamujen. Uprava za zaščito industrijske svojine doslej še ni definitivno odločila, ali velja navedena določba o zaščiti industrijske svojine samo za definitivno podeljene pravice industrijske lastnine (podeljene patente, registrirane vzorce, modele in znamke) ali tudi za pravice, ki so bile ob času prevrata šele prijavitelne, a še ne definitivno podeljene.

g Stanje papirnatega denarja v Jugoslaviji. Po izkazu Narodne banke z dne 15. maja je bilo pri nas v prometu za 4.773.747,545 Din papirnatega denarja. Stanje papirnatega denarja se je od zadnjega izkaza zmanjšalo za 72.750.000 Din, a pri tem se je občutno zmanjšalo tudi stanje metalne podlage.

g Otvoritev paketnega prometa med našo kraljevino in mestom Carigradom. Sporazumno s turško pošto upravo se odpre paketni promet med našo kraljevino in mestom Carigradom. Sprejemajo se paketi do 5 kg brez označbe vrednosti. Težna pristojbina je 30 dinarjev. Vsaki spremnici je treba priložiti tri carinske napovedi.

g Trgovska pogodba med Italijo in Rusijo podpisana. V sredo je bila podpisana trgovska pogodba med Italijo in Rusijo.

BORZA.

Curik, 27. maja. (Izv.) Berlin 1.78, New York 523.75, London 23.29, Pariz 47.625, Milan 27.375, Praga 10.05, Budimpešta 0.63, Zagreb 1.88, Bukarešta 3.925, Varšava 0.13, Dunaj 0.05125, avstrijske krone 0.0525.

Berlin, 27. maja. (Izv.) Dunaj 2.78, Budimpešta 35.05, Milan 1523.05, Praga 561.25, Pariz 2645.15, London 1297.35, New York 288.88, Curik 5553.05.

Zagreb, 27. maja. (Izv.) V privatnem prometu je danes notirala deviza Praga 138, Berlin 28.25, London 316.25, Italija 372.50, ameriški dolarji 70.25.

Belgrad, 27. maja. (Izv.) Devize. Berlin 24.25—24.50, Budimpešta 8.85, Italija 365, London 318, New York 72, Pariz 625, Praga 139, Švica 1360, Dunaj 0.705.

Ljubljanske novice.

Ij Westfalski Slovenci v Ljubljani. Danes popoldan ob pol 5. uri pridejo s posebnim vlakom v Ljubljano westfalski Slovenci. Na glavnem kolodvoru jih naša družba sprejmejo in pozdravijo ter jih z godbo spremijo v Ljudski dom, kjer jim »Orel« in pevsko društvo »Ljubljana« priredita malo slavnost. Po tej prireditvi se razdelijo po cerkvah, kjer opravijo svojo velikonočno dolžnost. Drugo jutro se odpeljejo v Rajhenburg.

Ij Zbirališče »Orlov« in drugih društevnikov, ki se udeležijo sprejema westfalskih Slovencev, je danes ob treh popoldan pred Ljudskim domom, odkoder odidejo točno ob pol 4. uri s salezijansko godbo na glavni kolodvor, kjer bo slavnostni sprejem.

Ij »Ljubljana«. Nastop točno ob četrt na šest v Ljudskem domu. Dohod po Lončarski poti.

Ij Slavnostna akademija ob priliki poroke kralja Aleksandra se vrši v dvorani Filharmoničnega društva. Priredi jo Ferialni savez I. državne gimnazije. Spored: 1. Sattner: a) Pozimi iz šole. b) Na planine. (Mešan zbor). 2. O. Župančič: Duma. (Deklamacija). 3. a) J. Hayden: Andante. Simfonija 7. b) Mozart: Menuet. Alegro vivace. Simfonija 3. (Godalni kvartet). 4. Fr. Vilhar: Mornar. B. Šivola: Jesen je. (Bariton solo.) 5. Dancla: Trio za 2 vijolini in klavir. 6. a) Pl. Zajc: Romanca Jelene iz opere Frankopana. b) O. Dev: Mak. c) Adamič: Jezdec. (Sopran solo.) 7. Brutov in Antonijev govor iz Shakespeareove drame Julij Cezar. 8. Beethoven: Finale. Simfonija 7. Isti. Larghetto. (2 vijol. čelo, klavir.) 9. Beethoven: Scherzo. Schubert: A la Hongroise Alegro moderato. (God. kvartet.) 10. Fr. Gerbič: Bučela. P. H. Sattner: Šašek. Dr. Fr. Kimovec: Otroci bežajo murčka. (Mešani zbor.)

Ij Akademski dan PDJA. »Podporno društvo jugosl. akademikov v Ljubljani«, ki nudi brezplačno ali pa za znižano ceno okrog 450 revnim akademikom ljubljanske univerze hrano v akad. menzi, se bori s težko finančno krizo, ki ima lahko za posledico, da se menza tik pred koncem semestra ukine. Nedogledna izguba bi zadela s tem podpirance, ki stoje po večini pred iz-

piti in od katerih jih preko 200 ne dobiva od nikoder nikake podpore. Zato se obrača podpisani odbor na vso našo javnost s prošnjo, da njegovo nabiralno akcijo, ki se bo vršila v dneih 10. in 11. junija po celi Sloveniji, z vsemi svojimi močmi podpre in ji pripomore do čim večjega gmotnega uspeha. Odbor za akademski dan PDJA.

Ij Odmevi z občnega zbora »Jadranske banke«. Prejeli smo in objavljamo: »Z ozirom na dogodke pri obnem zboru Jadranske banke 27. t. m., kjer je dvignil ravnatelj g. Kamenarović, gorostasne obtožbe proti meni, mi je čast sporočiti Vam, da sem naročil svojemu pravnemu zastopniku, g. dr. Novaku, da nemudoma vložiti tožbo proti imenovanemu gospodu. Ravnatelj, Avgust Praprotnik.« — V isti zadevi smo sprejeli še sledeče obvestilo: »Z ozirom na dogodke pri obnem zboru Jadranske banke 27. t. m., kjer je dvignil ravnatelj, g. Kamenarović, gorostasne obtožbe proti meni, mi je čast sporočiti Vam, da sem naročil svojemu pravnemu zastopniku, da nemudoma vložiti tožbo proti imenovanemu gospodu. — Dr. Janko Kavčnik (Zagreb).«

Ij Darovi za Bitolj in »Orjuna«. Danes bodo pobirali člani jugoslovanske fašistovske omladine darove za nesrečni Bitolj. Ti »omladinci« dobro vedo, da jih v Ljubljani živ krst ne mara, kakor sploh demokratov ne. Ravno tako pa tudi dobro vedo, da imajo Ljubljančanje dobro srce za vsakega pomoči potrebnega človeka. Zato se nam zdi, da postopajo »orjunci« precej po receptu raznih nekdanjih avstrijskih demonstrantov, ki so začeli peti cesarsko himno, če jim je policija stopila na prste. Mi pravimo: Za Bitolj vse — »orjuncem« nič! Naj nabira kdo drugi!

Ij Z magistrata. Za začasno oskrbovanje občinskih opravil postavljeni vladni komisar direktor dr. Bogumil Senekovič sprejema stranke vsak torek in petek od 11. do pol 1. dopoldne.

Ij Poročil se je večeraj v cerkvi sv. Petra gosp. Fr. Bivic, knjigov. mojster v Ljubljani z gđno Francko Šušteršič iz Rakeka. Obilo sreče!

Ij Iz gledališke pisarne. V ponedeljek, dne 29. t. m., igra vlogo Napoleona v komediji »Madame Sans Gene« gospod Putjata.

Ij Koncert v hotelu Tivoli v nedeljo dne 28. t. m. od 17. do 21. ure. Godba dravske divizije. Vstopnina prosta. Se pripravlja Vek. Dolničar.

Ij Zahvala. Ravnateljstvu Strojnih tovarn in livarn se tem potom iskreno zahvaljujem za častitke in bogato darilo, katero mi je naklonilo ob priliki mojega 25 letnega službovanja. — Jurij Fajdiča.

Ij Nesreče in nezdode. Neznani pes je ugriznil na Sv. Petra cesti 9 letnega učenca Vinka Logarja v levo nogo. — Z nožem je sunil v prsi v šiški Franc Erbežnik delavko Antonijo Prosen in jo je težko ranil. — V levo roko se je močno vrezal 24 letni Vinko Žgajnar.

Ij Policijska kronika. Dva ljubljanska poredneža Lovko S... in Ivan R... sta ponoči na trideletni na tri na Dvornem trgu razgrajala in klicala, naj ljudje okna odpirajo. Neko stranko sta res zbudila, da je odprla okno in je poredneža polila z vodo. Prišel je policijski stražnik, ki je zapisal imena znanih porednežev. — Neki trgovec s Poljan bo imel sitnosti na policiji, ker je ponoči ob pol 1 ure pustil igrati pri odprtih oknih gramofon. — Seidlov konj se je splašil in zadel pred glavnim kolodvorom v zid. Gospod Seidl je padel z voza, a se na srečo ni poškodoval. — Neki mladoletni fant (rojjen je bil leta 1907.) se bo moral na policijski direkciji zagovarjati, ker je kadil na cesti cigarete. — Odločen nastop državne varnostne straže proti mladoletnim kadilecem pozdravljamo. — Detektiv II. kriminalnega oddelka so aretirali dva tatu, katera sta okradla pri Tratniku jedilno orodje, vredno 6000 kron.

Ij Izgubila se je v četrtek zjutraj 5 do 6 tednov stara črna psica, holandske pasme. Najditelj naj jo pripelje proti nagradi v Prisojno ulico št. 7.

Prosveta.

Ljubiteljem slovenske umetnosti.

Pri velikih narodih prospeva umetnost boljše nego pri majhnih narodih; a niti pri največjih narodih ne prospeva vedno brez mecenstva, zlasti pa ne prospeva brez njega pri majhnih narodih, kakršen je naš. A Slovenci nimamo mecenov. Nadomestiti bi jih moral narod kot tak, nadomestiti bi jih morala država. Naša država pa je ob danih razmerah nesposobna, da bi sama vzdrževala umetnost in umetnike. Žrtvovati more le drobtinice, nikakor pa ne more gojiti umetnosti v zadostni meri, nikakor ne more podpirati umetnikov toliko, kolikor bi bilo res potrebno. Priskočiti bi moral

tedaj narod kot tak. In tu lahko trdimo: Če že nimamo bogatih posameznikov, navdahnjenih z ono veliko ljubeznijo za umetnost, ki rodi mecenstvo, pa imamo brez dvoma množico ljudi, ki ljubijo umetnost in ki bi radi podpirali umetnike, ko bi se zavedali, da bo njih skromna pomoč v resnici kaj zalegala. Te »ljubitelje umetnosti« hočemo organizirati. V »društvo ljubiteljev slovenske umetnosti« hočemo zbirati njih mesečne prispevke, ki se naj trajno stekajo v bogat zaklad, iz katerega bo zajemal društveni odbor z mecenstvo roko čim najizdatnejšo pomoč slovenski umetnosti in slovenskim umetnikom. Čim večje število članov si bo društvo pridobilo in čim večji bodo njih denarni prispevki, tem večja in koristnejša bo mecenstva društvena pomoč.

Namen »društva ljubiteljev slovenske umetnosti« naj bo v prvi vrsti vzbujanje in gojitev ljubezni do slovenske umetnosti. Čim več ljubezni do umetnosti, tem več potrebe zanjo; čim več potrebe, tem večji je procvit umetnosti. Čim manj umetnosti je v narodu, tembolj je upravičeno zanj — očitanje barbarstva. Samo narod s procvitajočo umetnostjo je vreden in ponosen narod.

Namen »društva ljubiteljev slovenske umetnosti« pa naj bo tudi — podpirati slovenske umetnike. Društvo se naj ozira na vse štiri panoge proizvajajoče umetnosti: na književnost, na slikarstvo, na kiparstvo in na glasbeno umetnost. V dosega namenov naj mu služijo sledeča sredstva: a) Društvena in informativna zborovanja; b) gojitev stikov z umetniškimi organizacijami in s posameznimi umetniki; c) prirejanje predavanj, akademij, recitacijskih in gledaliških večerov, razstav, koncertov itd.; d) zalaganje in nakupovanje umetniških del ali pomoč oziroma posredovanje pri zalaganju in nakupovanju takih del; e) izdajanje revij, časopisov, almanahov, katalogov itd.; f) podeljevanje nagrad za umetniška dela in študijskih in potovalnih ustanov; g) podeljevanje podpor — Gmotna sredstva naj bi bila društvu sledeča: a) vpisnina članov (po 20 Din); b) članarina (po 10 Din mesečno); c) razni drugi dohodki izviraajoči iz delovanja društva; d) darila. Članstvo bi naj bilo lahko tudi večkratno, zato da bi mogli plačevati bogataši, denarni zavodi itd. tudi večkratno članarino in seveda uživati tudi večkratne članke pravice. Po vsem tem je samo ob sebi umljivo, da »društvo ljubiteljev slovenske umetnosti« neče biti morda konkurent društva »Narodna Galerija«, marveč le njegov soborilec in podpornik.

Pripravljalni odbor se obrača tem potom na vse ljubitelje slovenske umetnosti s prošnjo, da prijavijo čim najštevilnejše svoj pristop k društvu na naslov: Društvo ljubiteljev slovenske umetnosti v Ljubljani, Prešernova ulica 5.

Ustanovni občni zbor bi se vršil v drugi polovici meseca junija.

Za pripravljalni odbor:

Dr. Tone Jamar, Dr. Jože Bohinjec,
predsednik. tajnik.

V Ljubljani, dne 26. maja 1922.

pr Koncert »Mladosti« je iznova dokazal nepričakovano višino tehnične usovršenosti hrvatskih pevskih zborov, tako da je bil doslej vsak nastop Hrvatov za nas nova presenetitev; najprej Lisinski, za njem Kolo in zdaj še Mladost. Poleg tega je posebne omembe vreden izbrani okus, ki je sestavljal spored, vredna vse pozornosti smer novejših hrvatske oziroma srbske glasbe, ki navzlic trpkim harmonični elementarnosti, da ne rečem brezobzirni brutalnosti, ali pa prav zaradi teh s tako neizbežno silo deluje na poslušavca. Da je spričo tega čista intonacija na vso moč težka — ni treba poudarjati — in vendar so najbolj zamotane harmonične anomalije zvenele čisto jasno, da uho ni občutilo samo splošnih barv, ampak je moglo v navidez kaotični zmesi vendar vsak glas točno razbrati. Hkrati so glasovi sveži, naravnost živi, basi v bližini ogromni, kar bobneči, najlepši so b'li takrat, kadar so doneli kot nad oddaljenimi prepadi pojemajoči grom; sploh je blagoglasje polnega zbora nezasišano. Soliste je bolj kot tehnična usovršenost krasila mladostna svežost s svojim toplim čuvstvom. Škoda, da ni toliko Ljubljančanov sledilo tega koncerta, kolikor bi se jih moglo v dvorano nagnesti. Pa je Ljubljančan vsak pevec, celo solist — še cvička in primerne prigrizka zraven, pa ima najlepši koncert. Pesem: »Pa mi ja žingama, pa mi ja žagama...« ali kaka druga iz njegovega sorodstva je pa tudi najlepša... In vendar je bil ta koncert velik nauk za naše zборе, tako velik, da ga večina niti obseči ne bo mogla... Skladatelji, katerih skladbe so peli, so po svoji naravi vsi polni neke globoke, orientalski žarke glasbene mistike, polne bogastva v čuvstvu, barvah, melodičnem izrazu. — O Gr goševiču smo že drugje govorili. Ob tej priliki smo najbolj občudovali izraz nedogledne prostranosti, ki hrepenenje plava preko nje v brezmejno dalje; sred-

stva so izven vse običajnosti, včasih preveljani preprosta — pa prav takrat najbolj učinkovita. — Dobronić, ki je samozavestni početnik te nove smeri v Jadovanki, sijajno izraža neprestano kljuvanje goresti... Mokranjac, človek v svetovnim pogledom, pa z jugoslovanskim srcem, je mojster v prirejanju narodnih pesmi, tako da je po delu vsak njegovrukovet — nekaka simfonična pesnitev za zbor z nekaj temami, ki jih prinaša v ostro začitnih variacijah, pa jih tako razporedi, da doseže čudovite kontraste. Posebno ljubi krepke ritme, zlasti v glavnih temah; in česar pogreša v napevu, doda v značilnem spremeljanju in na mogočen učinek proračunanem kontrastu.

Josefović, Konjović, Krašna, Čanić (pevovodja), Bersa so mehke duše, ki znajo zadeti narodno pesem v bistvo, s čisto novo obzornika, gre jim za poglobitev narodne pesmi, ali bolje: za to jim gre, da v spremeljanju ustvarijo podlago, (včasih za vsako kitico posebno), ki človeka z neko notranjo nujo prisili, da s svojim čuvstvom narodno pesem čim globlje — do dna — pozajame. Štolzerjeva stvarca je mala, pa kaže ogromno znanje. Bizeljskega-Fajgla slovenska »Stara ljubezen« je zelo ljubka, lahka stvarca.

Ni manj nas niso zajemale umetne skladbe. Pred vsem Bersov »Prvi sneg«, slika za mr-mrajoči zbor, ene gosli, harfo, celesto (v Ljubljani klavir) in dva rogora. Vsekako je stvar glasbeno jako dobro narejena, s čudovito malimi sredstvi, brezmejna prostranost, počasno pogrežanje v neskončen mir, rahlo padanje s preprostim, neprestanim motivom padajoče sekunde sijajno izraženo, Milojevićev »Moje Lane« je meditacija, ki se jako čuvstveno razvije.

Josefović je v »Zdravi Mariji« ustvaril jako težko, z disonancami nasičen stvar, da konsonance, kar jih je, kar dražljivo učinkujejo.

Dev v svoji »Kvišku plava« srečno družil »nova et vetera«. Hatze je z večernim zvonjenjem na dva zvona v glasbi ustvaril hrepenečo molitev, Manojlovič pa v pesmi »Prizrene stvari« močnen, učinkovit, zmagoslaven spev, poln ognja in žarkega blisča.

Učinek je bil velikanski, blesteč, zborovodja oblikuje zbor kot mehak vosek. S takim sporedom in petjem bo tudi v tujini dosegel uspeh, ki ga njegovo delo zasluži.

1 Pikantno.

pr Schiller: Maria Stuart. V tej klasični tragediji smo videli prošli teden na našem odru kot gosta Marijo Vero, ki je igrala prvi večer naslovno vlogo, drugi večer pa Elizabeto. Marija Vera je igralka evropskega slovesa, ki ga zasluži v polni meri. Plemeniti nastop, umerjene kretnje, za oder ustvarjena zunanjost, njen glas, ki zmore vse modulacije človeških čuvstev, vse to jo ustvarja za dovršeno tolmačico klasičnih vlog, kakor sta Marija in Elizabeta. Teško je reči, katero izmed obeh je igrala bolje. Od razplamtelega ponosa in zaničevanja, močnega vzklika zmagovalke nad osramočeno tekmovalko do zadnjega šepeta v onostransko življenje gledajoče mučenice so v vseh akordih peli Schillerjevi verzi v izrazitem župančičevem prevodu v naše duše. Kot Elizabeta Marija Vera ni morda položila v svojo kreacijo toliko hinavske zlobe in licemerstva kakor ga Danilova, a bila je veličastnejša. Vkljub temu moramo tej priznati, da zavema prvo mesto med našimi domačimi igralkami. Njen glas je dosegel tisto izrazitost in razločnost, ki objame ves publikum do zadnjih stojišč na galeriji. Brez umetničenja zna polagati vanj vse akorde občutij in dušnih vibracij, da ji je poslušen kakor Stradivarijeve gosli v virtuofovih rokah — in to je mnogo, če ne vse, kar more umetnik na odru doseči. Pohvaliti treba tudi vse ostale igrance, ki so nastopili tekem sezone v Mariji Stuart. Zlasti se je odlikoval Rogoz. Železnik si je v mladostni vlogi Mortimerja pridobil simpatije občinstva v toliki meri, da je bil vsakokraj klican na oder po svoji zadnji sceni. Režija Danilova se je pokazala v najboljši luči in pripomogla igri do uspeha. Scenerija je bila preprosta a učinkovita zlasti v sceni v parku. a. r.

Dijaški vestnik.

d Skupščina Daničarjev in Zarjanov se vrši v ponedeljek ob 8. uri zvečer. Program je razviden z oglasne deske v akademskem domu. Skupščina je važna — torej vsi!

Turistika in sport.

S. K. Slovan sklicuje dne 11. junija t. l. ob 10. uri dopoldne izredni občni zbor, ki se vrši v Prešernovi sobi restavracije »Novi svet« s sledečim dnevnim redom: 1. Volitev novega odbora. 2. Slučajnosti. — Udeležba dolžnost! — Tajnik. (K)

Slovenski duhovnik iz Clevelanda, Ohio, U. S. A. išče po ukazu svojega škofa Rt. Rev. Jožefa Schrembsa

mladega duhovnika, ki je bil posvečen največ pred 5 leti, in **dva semeniščnika**

iz prvega, drugega ali tretjega letnika za Cleveland. Imeti morajo dobra spričevala svojih predstojnikov. Potnina prosta. Pismene prijave na upravnštvo »Slovenec« pod šte. 1889.

Mesto hišnika

bi prevzel oženjen elektromonter z enim otrokom. Ponudbe na upravo lista pod Hišnik 2086.

Boljše DEKLE

ki zna dobro kuhati, išče lekarnar Krešimir Derencin, Koprivnica, Hrv. Plača 500—600 kron, oskrba dobra. Potni stroški se povrnejo. 2050

ZOBOZDRAVNIK

DR. A. SCHWEIGER

LJUBLJANA
Prešernova ulica 52.

ne ordinira do 6. junija

Dobro upeljana zavarovalnica
vredne
zavarovalnega uradnika
ali uradnico

Izvežbane moči imajo prednost. —
Ponudbe z navedbo zahtevkov je
nasloviti na Poštni predalet št. 4,
Ljubljana 1.

Sprejem takoj
mizarskega vajenca!
Ilg. Repše, Ljubljana, Poljanska cesta 19.

Medicarsko-slaščičarskega
pomočnika

popolno samostojnega, ki je docela
vešč v obeh poslih (plača po pogodbi,
nastop takoj) išče Josip Poglajen,
pekar in slaščičar, Gospič. 2051

KONCEPTNO MOČ

išče notar dr. Barle v Mariboru in prosi
reflektante za ponudbo. — 2073

Krojaški pomočnik

res dobra moč, za veliko delo se
sprejme pri K. Pučnik, Ljubljana,
Sodna ulica 3. 2062

Otroška postelja in 2 kozi

naprodaj
ŠINKOVEC, ZABJAK 14.

Za takojšen nastop rabimo na parno
žago v lesni stroki izvežbanega
skladiščnika

starejšo moč, zmogčen tudi pisarni-
skih poslov in po možnosti več ita-
lijansčine. Ponudbe je nasloviti na
poštni predalet št. 157, Ljubljana I.

**Darujte
za gladujoče
v Rusiji!**

Več pomožnih uradnikov
čekovnega zavoda išče primerne zasebne
službe, ki naj bi jim nudila ekstenzno
možnost. — Ponudbe na upravnštvo
»SLOVENCA« pod šte. 2063.

Sotrudnika-šefa

išče

velika trgovina z železnino na drobno
in debelo v nekem večjem mestu Jugo-
slavije za čim prejšnji nastop. Ozirati se
moremo le na prvovrstne, v železniški
stroki popolnoma verzirane moči, ki
obvladujejo tudi periketo hrvatsko-
nemško korespondenco kakor tudi ste-
nografijo. Ponudbe s prepisi spričeval
in označbo referenc pod šifro:
»SURADNIK III—15«

na »Interreklam« d. d., Zagreb, Ilca 21.

2 sedlar. vajenca

sprejme takoj Bruno Belantič, Sv. Jer-
neja cesta 44 v Spodnji Šiški. 2065

Stalnih abonentov

5 1. junijem sprejemem večje število na prav dobro domačo hrano po nizki ceni. Gostom je na razpolago lep senčnat vrt. Antonija Burger, gostilničarka, Prisojna ulica št. 5.

15.000 Din posojila

za leto dni z visokimi obrestmi iščem. Osigura se lahko na popolnoma novo pohištvo. Ponudbe pod POSOJILO na upravništvo Slovenca. 2083

PRODA SE

skoraj čisto nov gramofon francoskega sistema PATHE s safirsko iglo in 100 ploščami. Poizve se na Kongresnem trgu št. 7, pritriljeje, najlažje od 2 do 3 popoldne.

Prvovrstno čisto svinjsko mast

domačega proizvoda po K 100 za kg franko Ljubljana, v sodih po približno 200 kg dobavi Janko Predovič, Ljubljana. 2089

Tácks-

žebli za čevlje, dobavi takoj tudi cele vagone

CORONICA

Wien VIII, Albertgasse 39.

Hlude in trame

vsakovrstne, bodisi v gozdu ali postavljene na vagon, kupim proti takojšnjemu plačilu. Ponudbe pod »ADRIA« na An. zavod Drago Beseljak & drug, Ljubljana, Sodna ulica št. 5. 2069

Cerkvene muzikalije

ceno na prodaj. Naslov v upravništvu »SLOVENCA« pod št. 2077.

Lepa prilika! — Voz za 4 osebe

najlepši model do dancs v Ljubljani, na prodaj za ugodno ceno takoj. — Več povedo v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 26.

Bela koza

švicarske pasme, z mladim, na prodaj. Šmarino pod Šmarno goro št. 27.

Velika družba v korespondenta

popolnoma večje hrvatskega in srbskega jezika v govoru in pisavi (v latinici in cirilici) ter nemškega in slovenskega jezika. Reflektira se samo na samostojno moč. Plača po dogovoru. Nastop službe takoj ali v najkrajšem času. — Ponudbe pod šifro »KORESPONDENT« na anončno družbo Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg št. 3.

Prostovoljna dražba

vsakovrstne hišne opreme, kakor kompl. jedilne sobe, postelje, omare za obleko, pisalne mize, omare za knjige, moške in ženske obleke, kuhinjske opreme ter drugih predmetov, se radi preselitve vrši dne 1. in 2. junija t. l., vsak dan od 9. do 12. ure popoldne in od 2. do 6. ure popoldne v Zg. Šiški št. 5, vila Krisper.

DESTILERIJA D. D.

prva jugoslovanska tvornica esencija za rum in likerje, eteričnih olja in etera. ZAGREB, Boškovičeva ulica št. 7. — Poštni predal št. 143. Zastopana na »Zagrebačkom zboru« v industrijski palači, mesto št. 19.

Pozor kapitalisti!

Po nizki ceni se prodajo dve vogelni, najlepši hiši monumentalne stavbe v Mariboru.

Ob glavni cesti, na prometnem kraju, 3 nadstropni in v prav dobrem stanju, 700 m² zasidane ploskve, v pritriljeju sposobni za trgovske lokale, 17 stanovanj s 4-5 sobami, parketna tla, električna razsvetljava, plin, vodovod etc. Najboljši objekt za špekulacijo! Resni reflektanti naj blagovolijo vprašati pod »6 milijonov« na upravo tega lista.

Pohištvo

imamo v zalogi iz mahagonija, 2 spalni opravi, hrastove oprave ter več drugega pohištva, vse zametno fino izdelano po nizki ceni. — Ogleda se lahko tudi ob nedeljah dopoldne. — Ivan Andlovic, mizar Gosposvetska cesta 13, Kollzei, pritriljeje, vrata 38. 2078

Proda se lepa, močno zidana

HIŠA
z 1 in pol orala njuje pri farni cerkvi in samo 5 minut od postaje, pripravna za vsako obrt. Loka pri Zid. mostu št. 18.

Samo 2 kroni stane kg
: sode :
pri večjem odjemu. — Naslov pove uprava tega lista pod št. 2037.

NAZNANILO. Priporočam se vsemu občinstvu za izdelovanje

strojnih modelov

po načrtih in vzorcih. FR. MEHLE, Štefanja vas št. 3 pri Ljubljani. 2045.

Parni stroj

12 HP s stoječim parnim kotlom po ugodni ceni na prodaj. Istotam na prodaj tudi dinam 6 HP 110 voltov. Poizve se v Ljubljani, Linhartova ulica 16. 2073

Otroški vozički

dvočkolesa, živalni stroji, pneumatika za dvočkolesa, motorji in vsakovrstni deli najcenejše v veliki izbiri. Ceno na zahtevo. — Tovarna »Tribunac« Ljubljana, Karlovska cesta 4 — Zvonarska ulica 1.

Marke Slovenije po 15 K

kupuje in plača najboljšo ceno Karl Kovačec, Osijek I, Strossmayer. ulica št. 15.

!!! AUTO !!!

BENCIN PNEUMATIKA
OLJE VSA POPRAVILA
MAST IN VOZNE
Le prvovrstno blago in delo po solidnih cenah nudi

JUGO-AUTO d. z o. s. v Ljubljani.

- Parketne desčice -

dobavlja in polaga v mestu in na deželi Anton Bokal, Ljubljana Slomškova ulica št. 19. — Telefon 527.

Lepota

kože obraza, vratu, rok, kakor trdi lepa rast las se zamore doseči samo s razumnim negovanjem. Tisoč priznanj, je dospelo že od vseh dežel sveta za lekarnarja Feller.

»Elsas« lilično mločno mleko, najbolje blago, najfinije »milo lepote«, 4 kosi z zamotom in pošt. 120 K.
»Elsas« pomada za obraz odstrani vsako nečistost kože, solnčne pege, zaje-dance, gube i. t. d.; 2 porcelan. lončka z zamotom in pošt. 80 K.
»Elsas« Tanočina pomada za rast las krepi kožo glave, prepreči izpadanje, lomljenje in cepitev las, zapreči prhute in prerano osivelost i. t. d. 2 porcelan. lončka z zamotom in pošt. 80 K.
PRODAJALCI ako naroče najmanj 12 kosov od enega predmeta dobé popust v naravi.

Rezano : Lilično mleko 24 K; masilo za brke 10 K; najnoviji Hega-puder dr. Klugera v vel. origin. pak. št. 40 K; najfiniji Hega zobni prašek 5 K; zobni prašek v skatljah 12 K; v vrečicah 5 K; Sačbet dišava za parle 12 K; Schampoon za lase 5 K; rumenilo 12 listkov 5 K; najfiniji parlem po 48 in 60 K; modna voda za lase 60 K. Za te razna predmeta se zamot in poština računata posebej.

Eugen V. Feller, lekarnar Stročica donja, Elsatrg 134, Hrvatsko.

Tudi Vi se boste prepricali,

H. Suttner
lastnik
Henri Maire
v Ljubljani 2

IVAN JAX IN SIN

GOSPOSVETSKA C. 2. - LJUBLJANA
Šivalni stroji in stroji za pletenje. Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu, Ustanovljena 1. 1867. Došlo je ravnokar večje število strojev za vsako obrt. Vezenje poučuje brezplačno. Pisalni stroji ADLER Goniki zastoj in franko. Kolesa iz prvih tovar: Dürkopp, Styria, Waffner.

Dr. ing. MIROSLAV KASAL
Oblastveno poverjeni stavbeni inženir in mestni stavbenik LJUBLJANA, GRAD ŠČE 13.

Stavbeno podjetje in tehniška pisarna za betonske, železobetonske in vodne zgradbe, arhitekturo ter vsakovrstne visoko stavbe.
Izvršitev! - Projektiranje!

Po najvišji ceni prevzame na vsaki postaji in plača takoj

smrekov in jelov brušni LES, kostanjev LES ! hrastove HLODE. !
FRANC KUPNIK,
1780 Podplati pri Rogatecu. 1780

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:

(Objava 4 Din.)
FOTO-LITOGRAFSKA DELA: PISALNI STROJI IN POTREBŠČINE: Bar Fran, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 8
SOBNO SLIKARSTVO: Zuran Martin, Mestni trg št. 12
SPEDIJSKA PODJETJA: »Orient« d. d., Sodna ulica 3, Tel. 468. Ranzinger R., Cesta na juž. železnico 7-9
STAVBNO PODJETJE: Vičintin Ivan, Ljubljana, Vodmatski trg 7
STAVB. IN GALANT. KLEPARSTVO: Ferenc & Fuchs, Ljubljana, Mirje št. 2
STEBLAR: Bajželj Jožef, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 6/II.
SVETLO KOPIRNE ODTIS: (pazve) pozitivne in negativne, v poljubni velikosti. Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.
TOVARNA PEČI IN ŠTEDILNIKOV: T. Heuffel-a nasl. Zuniš, Glince 258 pri Ljubljani.
TRGOV. Z DEZNIKI IN SOLNČNIKI: Mikuš L., Mestni trg 15.
TRGOV. Z ŽELEZINO IN CEMENTOM: Erjavac & Turk pri »slati lepatič, Valva-zorjev trg št. 7. Sušnik Alojzij, Zaloška cesta št. 21.
URARSKA POPRAVILNA DELAVNICA: Seliškar Ivan, Pot v Rožno dolino št. 10 (Ceno in točno.)
ZALOGA POHISTVA: F. Fajdiga sin, Sv. Petra cesta 17.

Lokal za pisarno

v sredini mesta išče velepodjetje. — Ponudbe pod šifro »Velepodjetje 333« na anončno družbo Aloma Company d. z o. z., Ljubljana, Kongresni trg 3. 2015

Veliko dioničarsko društvo žitarske i brašnarske struke v ZAGREBU

traži poverljivog

UPRAVITELJA FILIALE

za popolnim poznavanjem robe za skori nastup. Uvelj: poznavanje srpsko-hrvatskog ili slovenskog jezika. Mjesto je skopčano sa visokim stalnim dohodkom i prometnom proviđbom. — Opširne ponude sa plačevnim zahtjevima i referencama imaju se slati na uprava »Slovenca« pod broj: »10.000/2034«.

Meblovano stanovanje

od 1, 2 ali 3 sob išče ravnatelj s soprogo. Ponudbe pod šifro »Elegantno stanovanje 27« na anončno družbo Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg 3. 2041

STANOVANJE

v novi zgradbi išče mirna stranka.
Ponudbe pod »Nova zgradba« 2036 na upravo lista.

Parne lokomotive:			
Förster	2030 PS	Garrett Smith	5070 PS
Assmann & Stockder	2030 "	H. Lanz	6080 "
H. Lanz	2538 "	Badenia	60100 "
Clayton-Shuttlewort	2540 "	Erste Brüner	80120 "
R. Wolf	2744 "	Schlick Nicholson	80130 "
H. Lanz	3045 "	R. Wolf	100125 "
H. Lanz	3545 "	Erste Brüner	100120 "
R. Wolf	4055 "	R. Wolf	120150 "
R. Wolf	5070 "	H. Lanz	220300 "

10 kompletnih mitalinih garnitur na paro.			
Lokomobilne kotle:			
R. Wolf	25 m ² vozeč		
Wilhelmshütte	40 "		
Walther & Co.	100 "		

Sessine naprave:			
Körting	15 PS	Deutz	50 PS
Hock	20 "	Köln-Ehrenfeld	50 "
Bickendorf	25 "	Köln-Ehrenfeld	60 "
Hille	30 "	Deutz	70 "
Tianzl & Co.	35 "	Körting	80 "
Deutz	35 "	M. a N.	100 "
Hille	45 "	Köln-Ehrenfeld	120 "

Motorje na bencin:			
Osers & Bauer	20 PS	Benz	36 PS
Deutz	25 "	Körting	40 "
Benz	30 "	Deutz	60 "

Dieselmotorje:			
Deutz	25 PS	Augsburg	100 PS
Augsburg	35 "	Sulzer (Schiffdiesel)	100 "
Hille	60 "	Leobersdorfer	160 "
Carrel Freres	80 "	Augsburg	420 "

dobavi takoj z jamstvom za obratno sposobnost
tovarna strojev J. Gosztanyi,
Wien VII, Stiftgasse 7. - Tel. 34270. - Tovarna: Müdling bei Wien.

Popolnoma varno naložite svoje prihranke v
Uzajemni posojilnici v Ljubljani r. z. z. o. z.

(poleg nunske cerkve).

Hranilne vloge se obrestujejo s

4%

brez odbitka rentnega in invalidnega davka. Hranilne vloge se lahko vplačujejo potom poštinoček urada, vlagateljem so položnice brezplačno na razpolago. Posojila na zemljišča, zaznambo na službene prejemke, proti poroštvu i. t. d.

DVOKOLESA, OTROŠKI VOZIČKI, ŠIV. STROJI, PNEUMATIKA in STROJNI DELEGI v veliki izbiri. Sprejemajo se v popolno POPRAVO dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni drugi stroji. — »TRIBUNA« tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4, Zvonarska ulica 1. — PRODAJALNA: Stari trg 28.

Prodajam 50.000 kosov različnih starih vreč

po nizki ceni. Oglejajo se lahko vsak dan na licu mesta. PREŠERN, Čirčiče pri Kranju.

Jetika!

Strokovni zdravnik za pljučne bolezni dr. Pečnik ordinira z izjemo torika in petka v St. Jurju ob juž. ž. Kupite tudi njegove tri knjige Navodila, kako do zdravja priti, ozdraveti.

FIAT - AUTOMOBILI

Glavno zastopstvo:

O. Žužek

Ljubljana, Sodna ulica šte. 11
Telefon Interurb. 461

nudi od najmanjše 4-cilindrske 6/15 HP do 12-cilindrske 60 HP tipe svetovnoznane osebne avtomobile.

Tovorni avtomobili istih znamk od 1—5 ton.

V nakupu kot obratu najcenejši!

Fiat
Torino
Austro
Fiat

PERONOSPORNE BRIZGALKE

sistem „Vermorel“ in „Jessenigg“ (zračni kotel in sesalka) v veliki množini v zalogi.

Ponovno znižane cene na debelo za preprodajalce.

Zugmayer i Gruber
delniška družba za promet s kovinami
Zagreb

Starčevičev trg 12.
Telefon br. 26—81.

Brzojavni naslov:
Zugmaygruber, Zagreb.

Največje tuzemsko skladišče bakrene pločevine, taslaka (tepšija, šajba), cevi, šipek, nitne (zakovic), polpredelanih šolj za žganjekuho in kotle za pranje, kačul. Elektrolyt-bakrena žica. Svinčene cevi. — **Poznano najboljši bakreni proizvodi.** — Zamena blaga za stari baker. — **Samoprodaja bakrenih proizvodov tvornice GEORG ZUGMAYER I SINOVI, Wien-Waldegg.**

Josip Neškudla,

Jabloné nad Orlicam 86, Čehoslovaška.

Tovarna cerkvenih paramentov, raznovrstnih zastav in cerkvenega orodja. — Priporoča se prečistiti duhovščini za dobavo vseh v to stroko spadajočih predmetov kakor: mašne plašče, pluviale, dalmatike, cerkvene in društvene zastave, kelihe, monstrance, svečnike itd., sohe, križeva pota v poljubni izvršitvi in cenl. — Solidnost trdke jamčijo nebrojna pohvalna pisma in 110 letni obstoj firme.

Vsi cerkveni predmeti so carine prosti. — Na vsa vprašanja takoj odgovori ali predloži vzorce
J. NESKUDLA, Ljubljana, hotel „Tratnik“.

Slovenska trgovska delniška družba v Ljubljani.

**Poziv
k subskripciji novih delnic**

Redni občni zbor Slovenske trgovske delniške družbe v Ljubljani je sklenil dne 18. marca t. l. zvišati delniško glavnico

od K 5.000.000— na K 8.000.000—

z izdajo

7500 novih delnic à K 400— nom.

pod sledečimi pogoji:

1. Dosedanji delničarji imajo pravico prevzeti na podlagi dveh starih delnic eno novo à K 440— prištevisi 5% obresti od nominale K 400— od 1. januarja 1922 do dneva vplačila.
2. Novi delničarji dobe delnice po kurzu K 480—, prištevisi 5% obresti od nominale K 400— od 1. januarja 1922 do dneva vplačila.
3. Delnice druge emisije participirajo na čistem dobičku za leto 1922.
4. Nove delnice se bodo izročile proti vrnitvi začasnega potrdila podpisovateljem takoj po končani subskripciji.
5. Reparticijo delnic za nove delničarje si pridržuje upravni svet.
6. Podpisovanje delnic nove emisije se vrši od 10. V. do 31. V. 1922, in sicer pri:

- a) Slovenski trgovski delniški družbi, Ljubljana, Resljeva cesta 22.;
- b) Slovenski trgovski delniški družbi, skladišče Rakek;
- c) Slovenski eskomptni banki, Ljubljana in pri vseh njenih podružnicah, in sicer: Novo mesto, Rakek, Slovenji gradec in menjalnici Slovenske eskomptne banke v Ljubljani, Kolodvorska ul.;
- č) Trgovski banki d. d., Ljubljana, Beethovnova ulica šte. 10. in Trgovski banki d. d., podružnica v Mariboru.

7. Delnice se bodo izdajale v komadih à 1, 5 in 25 delnic. Naša družba posluje špeciálno v kolonijalni in špeciarijski stroki samo na debelo. Ima svoje poslovne prostore in skladišča v lastni hiši, Resljeva cesta št. 22, blizu glavnega kolodvora. Vzdržuje tudi veliko skladišče na Rakeku in sicer s špeciarijskim, kolonijalnim blagom ter deželnimi pridelki. Delokrog družbe postaja čimdalje večji, poslovanje se je že dosedaj razvijalo povsem povoljno, a v bodoče se utegne razviti tako, da sedanja sicer visoka delniška glavnica nikakor ne bo zadoščala. Zato je potrebno, da se udeleži sleherni stari delničar pa tudi sploh vsak trgovec na deželi podpisovanja novih delnic, da bode v bodoče naša zaloga tako bogata in raznovrstna, kakor si želijo to naši trgovci delničarji.
V Ljubljani, dne 4. maja 1922.

Upravni svet Slovenske trgovske delniške družbe v Ljubljani.

The Oliver najboljši in najcenejši pisalni stroj

Zastopstvo in zaloga

Ivan Gajšek

papirna trgovina v Ljubljani, Sv. Petra cesta šte. 2.

Najboljši so pravi AMERIKANSKI in angleški

SINGER-šivalni stroji

Singer-igle in nadomestni deli.

LASTNA MEHANIČNA DELAVNICA

Singer-olje sukanec svila itd.

PRODAJA NA OBROKE

— Singer-šivalni stroji Bourne & Co New York —
CENTRALA za kraljevino SHS Zagreb, Maruličeva 5. — Podružnice:
LJUBLJANA, SELENBURGOVA ULICA 3,
Zagreb, Karlovac, Varaždin, Osijek, Vinkovci, Bjelovar, Brod n/S, Subotica, Novi Sad, Maribor, Sarajevo, Mostar, Banjaluka, Tuzla, Dubrovnik, Podgorica, Beograd, Kruševac, Niš, Skoplje, Veles, Bitolj, Kragujevac, Zajčar i Stip. — Zastopstva so v vseh večjih krajih.

Underwood

pisalni stroji so najboljši

Zahtevajte ponudbe!

Izdaja konzorcij Slovenec.

THE REX Co.

LJUBLJANA

Tel. 268 - Gradišče št. 10 - Tel. 268

Odgovorni urednik Mihael Moškerc v Ljubljani.

Opalograph

razmnoževalni aparati so svetovnoznani

Zahtevajte ponudbe!

Jugoslovenska tiskarna v Ljubljani.